

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΖ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄
ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

Της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις»

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων συνήλθε σε τέσσερις συνεδριάσεις, στις 31 Αυγούστου 2017 και 4 Σεπτεμβρίου 2017, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής, κ. Νίκου Μανιού, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις».

Στις συνεδριάσεις παρέστησαν η Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κυρία Ευτυχία Αχτσιόγλου, ο Υπουργός Επικρατείας, κ. Χριστόφορος Βερναρδάκης, η Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κυρία Θεανώ Φωτίου, ο Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Αναστάσιος Πετρόπουλος, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, το λόγο έλαβαν ο Εισηγητής του ΣΥΡΙΖΑ, κ. Σωκράτης Βαρδάκης, ο Εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, κ. Ιωάννης Βρούτσος, η Ειδική Αγορήτρια της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑ.ΣΟ.Κ. - ΔΗΜ.ΑΡ., κυρία Παρασκευή (Εύη) Χριστοφιλοπούλου, ο Ειδικός Αγορητής του Λαϊκού Συνδέσμου - Χρυσή Αυγή, κ. Νικόλαος Κούζηλος, ο Ειδικός Αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Χρήστος Κασώτης, ο Ειδικός Αγορητής των Ανεξαρτήτων Ελλήνων - Εθνική Πατριωτική Δημοκρατική Συμμαχία, κ. Αθανάσιος Παπαχριστόπουλος, ο Ειδικός Αγορητής της Ένωσης Κεντρώων, κ. Αριστείδης Φωκάς, ο Ειδικός Αγορητής του «Ποταμιού», κ. Γεώργιος Μαυρωτάς, καθώς και οι Βουλευτές κ.κ. Κωνσταντίνος Τσιάρας, Χρήστος Μαντάς, Γιάννης Θεωνάς, Μπέττυ Σκούφα, Χρήστος Καραγιαννίδης, Ιωάννης Αϊβατιδής, Γρηγόρης Στογιαννίδης, Νίκος Ηγουμενίδης, Ελένη Αυλωνίτου, Νίκος Ξυδάκης, Γιώργος Παπαηλιού, Νικόλαος Παναγιωτόπουλος, Μέρπη Τζούφη και Μίμης Δημητριάδης.

Επίσης, προσήλθαν και εξέθεσαν τις απόψεις τους επί του σχεδίου νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 38 του Κανονισμού της Βουλής, οι κ.κ. Αγάθη Καρρά, μέλος του Δ.Σ. και της Εκτελεστικής Επιτροπής της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών (ΕΟΤ), Γεώργιος Βερνίκος, Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (ΟΚΕ), Ιωάννης Βαρδακαστάνης, Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ), Σοφία Κολοτούρου, Πρόεδρος του Δ.Σ. της «Ακουστήριξη – Κίνηση για την προσβασιμότητα των κωφών και βαρήκων

με προφορικό λόγο», Γεώργιος Γεωργακόπουλος, Γραμματέας του Οικονομικού Τμήματος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), Ρένα Μπαρδάνη, Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), Γεώργιος Καββαθάς, Πρόεδρος της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ), Βασίλειος Κορκίδης, Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ), Γεώργιος Στασινός, Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ), Γιάννης Τασσιούλας, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Οικοδόμων και Συναφών Επαγγελματιών Ελλάδος, Δήμος Κουμπούρης, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Συνταξιούχων Ελλάδας ΙΚΑ και Επικουρικών Ταμείων Μισθωτών, Κωνσταντίνος Λιβέρης, Πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Υπαλλήλων ΟΑΕΔ – τ.ΟΕΕ – τ. ΟΕΚ, Δημήτριος Πλουμπίδης, Πρόεδρος της Ελληνικής Ψυχιατρικής Εταιρείας, Γεώργιος Μυλωνάς, Πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Αθήνας (ΕΚΑ), Γεώργιος Χριστόπουλος, Γενικός Γραμματέας της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ελλάδος (ΟΙΕΛΕ), Παναγιώτης Κυριακούλιας, Γενικός Γραμματέας της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδος (ΟΙΥΕ), Κωνσταντίνος Μίχαλος, Πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, Παναγιώτης Ζυγούρης, νομικός σύμβουλος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ), Αντώνης Κουρούκλης, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (ΠΟΠΟΚΠ), Χρήστος Ιωάννου, Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη για θέματα κοινωνικής προστασίας, Καλλιόπη Λυκοβαρδή, Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη για θέματα ίσης μεταχείρισης, Τριανταφυλλιά Αθανασίου, Πρόεδρος του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (ΣΚΛΕ), Βαγγέλης Θεοδωρίδης, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συλλόγων Εργαζομένων ΙΚΑ (ΠΟΣΕ-ΙΚΑ ΕΤΑΜ), Σωτήριος Κουπίδης, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (ΠΟΚοιΣΠΕ), Γιώτα Λαζαροπούλου, Γραμματέας του Συλλόγου Εργαζομένων στην ΕΤΕ – προερχομένων από την πρώην ΕΘΝΟDATA, Χρήστος Ζαρκινός, Πρόεδρος του Σωματείου Εργαζομένων σε Εργολάβους σε Επιχειρήσεις Πετρελαιοειδών Φυσικού Αερίου και Χημικής Βιομηχανίας, Μανώλης Μπεμπένης, Πρόεδρος του Συλλόγου Εργαζομένων στις Υπηρεσίες της Τράπεζας Πειραιώς, Γιώργος Αδαμίδης, Πρόεδρος της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ και Κωνσταντίνος Μακέδος, επιστημονικός συνεργάτης του ΕΦΚΑ και πρώην Πρόεδρος του ΤΣΜΕΔΕ.

Ο Εισηγητής του ΣΥΡΙΖΑ και ο Ειδικός Αγορητής των Ανεξαρτήτων Ελλήνων – Εθνική Πατριωτική Δημοκρατική Συμμαχία εισηγήθηκαν την ψήφιση του ανωτέρω σχεδίου νόμου, ο Ειδικός Αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας δήλωσε «παρών», ενώ ο Εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, η Ειδική Αγορήτρια της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑ.ΣΟ.Κ. - ΔΗΜ.ΑΡ., ο Ειδικός Αγορητής του Λαϊκού Συνδέσμου - Χρυσή Αυγή, ο Ειδικός Αγορητής της Ένωσης Κεντρώων και ο Ειδικός Αγορητής του «Ποταμιού» επιφυλάχθηκαν για την τελική τοποθέτησή τους κατά τη συζήτηση του σχεδίου νόμου στην Βουλή.

Η Επιτροπή έκανε δεκτή την υπουργική τροπολογία με γενικό και ειδικό αριθμό 1233/85, που πρότειναν οι παρισταμένες Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης

και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κυρία Ευτυχία Αχτσιόγλου και η Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κυρία Θεανώ Φωτίου.

Τέλος, η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις των Εισηγητών, των Ειδικών Αγορητών, καθώς και των μελών της, προτείνει την αποδοχή, κατά πλειοψηφία, του ως άνω σχεδίου νόμου, κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολό του και εισηγείται την ψήφισή του από τη Βουλή, όπως διαμορφώθηκε από την Επιτροπή και τις παριστάμενες Υπουργό και Αναπληρώτρια Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Α΄

**ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ,
ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4387/2016
ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Άρθρο 1

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) προστίθεται εδάφιο, με έναρξη ισχύος από 1.1.2017, ως εξής:

«Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και σε πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου δικαίου. Εάν ο διορισμός των προσώπων αυτών έχει γίνει μέχρι και 31.12.2016 εφαρμόζεται ως προς την εργοδοτική εισφορά η 111482/0092/30.11.2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 4005).»

2. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η προϋπόθεση συμπλήρωσης δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης για την καταβολή της εθνικής σύνταξης δεν ισχύει για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των δεκαπέντε (15) ετών. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της εθνικής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται αυτού που αντιστοιχεί στα δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης.»

3. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου - λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξι-

μων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά έως πέντε (5) ετών ασφάλισης.

Για συντάξεις με έναρξη καταβολής από 1.1.2021, αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου - λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως δέκα (10) ετών ασφάλισης.»

4. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το συνολικό ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης, όπως αυτό προκύπτει σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3.»

Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 169/2007

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007 (Α΄ 210) αντικαθίσταται ως εξής:

«Επίσης θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιών ηλικίας μέχρι έξι (6) ετών, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά με βάση τις οικείες διοικητικές διατάξεις και ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26), με την προϋπόθεση της καταβολής από τον υπάλληλο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.»

2. Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Το συνολικό ποσοστό της ως άνω μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.»

3. Η παρ. 1 του άρθρου 63 του π.δ. 169/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται για όσο διάστημα ο δικαιούχος εκτίει περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός (1) έτους και εφόσον το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε στρέφεται κατά του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μεταβιβάζεται στους τυχόν δικαιούχους αυτής σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για συνταξιοδότηση λόγω θανάτου. Τα οικονομικά αποτελέσματα της παρούσας διάταξης αρχίζουν από την 1η ημέρα του επόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.»

4. Στο τέλος της περίπτωσης ι΄ της παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ. 169/2007 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου δεν έχουν εφαρμογή για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα υπάγονται για τον υπολογισμό της σύνταξής τους στις διατάξεις του ν. 4387/2016.»

Άρθρο 3
Προσδιορισμός συντάξιμων αποδοχών αμειβόμενων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017

Από 1.1.2017 οι συντάξιμες αποδοχές, επί των οποίων υπολογίζονται ασφαλιστικές εισφορές, για όσους υπηρετούν ή προσλαμβάνονται στο Δημόσιο με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και αμείβονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017 (Α' 74), είναι οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της παρ. 10 του άρθρου 153 του ν. 4472/2017, με εξαίρεση την προσωπική διαφορά του άρθρου 155 του ν. 4472/2017.

Άρθρο 4
Άσκηση του δικαιώματος στη σύνταξη

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 60 του π.δ. 169/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το δικαίωμα στη σύνταξη είναι अपαράγραπτο, τα δε οικονομικά αποτελέσματα που γεννώνται από την άσκηση του δικαιώματος αυτού ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο.»

2. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου 1 έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4387/2016.

Άρθρο 5
Καταργούμενες διατάξεις

1. Η περίπτωση β' του άρθρου 62 και η παρ. 1 του άρθρου 64 του π.δ. 169/2007 καταργούνται.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 9 του άρθρου 3 του ν. 3075/2002 (Α' 297).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4387/2016

Άρθρο 6
Τροποποίηση των άρθρων 28 και 29 του ν. 4387/2016

1. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την 1.1.2002 και έως την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως πέντε (5) ετών ασφάλισης.

Για αιτήσεις συνταξιοδότησης με έναρξη καταβολής από 1.1.2021, αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την 1.1.2002 έως την έναρξη της συ-

νταξιοδότησης, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως δέκα (10) ετών ασφάλισης.»

2. Η παρ. 9 του άρθρου 29 του ν. 4387/2016 καταργείται από την έναρξη ισχύος της. Η παράγραφος 10 του ίδιου άρθρου αναριθμείται σε 9.

Άρθρο 7
Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν. 4387/2016

Μετά το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4387/2016, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 24 του ν. 4445/2016 (Α' 236), διαγράφεται, από τότε που ισχύσει, η φράση «πλην των προσώπων που υπάγονται στις διατάξεις των περιπτώσεων ε' και στ' της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992 (Α' 165). Τα τελευταία πρόσωπα δικαιούνται την προσαύξηση του πρώτου εδαφίου για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) εισφοράς που υπερβαίνει το κάτωθι συνολικό ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη: α) 27% για τα πρόσωπα της περίπτωσης ε' της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992, β) 23,6% για τα πρόσωπα της περίπτωσης στ' της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992.»

Άρθρο 8
Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν. 4387/2016

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Ασθενείας του οικείου φορέα κύριας ασφάλισης. Ειδικά για τους ασφαλισμένους του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού-ΗΣΑΠ (ΤΣΠ-ΗΣΑΠ), του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΤΣΠ-ΕΤΕ), καθώς και του Κλάδου Σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού - ΟΤΕ (ΤΑΠ-ΟΤΕ), του Κλάδου Ασφάλισης Προσωπικού-ΔΕΗ (ΚΑΠ-ΔΕΗ), του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρείας «Η ΕΘΝΙΚΗ» (ΤΑΠΑΕ-Ε) και του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού-ΕΤΒΑ (ΤΑΠ-ΕΤΒΑ) που εντάχτηκαν στον Κλάδο Σύνταξης του πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αρμόδιο όργανο για το χαρακτηρισμό των ατυχημάτων ως εργατικών ή μη και των επαγγελματικών ασθενειών ορίζεται ο Προϊστάμενος του Υποκαταστήματος Μισθωτών του ΕΦΚΑ στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει ο τόπος απασχόλησης ή η έδρα της επιχείρησης με την οποία συνδέεται με εργασιακή σχέση ο ασφαλισμένος.

Για εκκρεμείς υποθέσεις χαρακτηρισμού των ατυχημάτων ως εργατικών ή μη των ενταχθέντων στο πρ. ΙΚΑ – ΕΤΑΜ Ταμείων και Κλάδων του προηγούμενου εδαφίου, πλην του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΤΣΠ-ΕΤΕ), που δεν έχουν χαρακτηριστεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, αρμόδιο όργανο ορίζεται ο Προϊστάμενος Περιφερειακής Διεύθυνσης Ασφάλισης και Παροχών Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας του ΕΦΚΑ.»

Άρθρο 9
Τροποποίηση του άρθρου 34 του ν. 4387/2016

Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Η αναγνώριση του χρόνου της παρ. 5 του άρθρου 53 του ν. 3518/2006 (Α' 272) εξακολουθεί να είναι σε ισχύ. Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν μηνιαία εισφορά ύψους 20% επί του 70% του προβλεπόμενου, κατά την υποβολή της αίτησης, κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία καταβολής της ανωτέρω εισφοράς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της ρύθμισης.»

Άρθρο 10
Τροποποίηση του άρθρου 38 του ν. 4387/2016

1. Μετά το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης στ' της παρ. 3 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 προστίθεται περίπτωση ζ', με έναρξη ισχύος από 1.1.2017, ως εξής:

«ζ. Για πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Εάν ο διορισμός των ανωτέρω προσώπων έχει γίνει μέχρι 31.12.2016 εφαρμόζεται ως προς την εργοδοτική εισφορά η 111482/0092/30.11.2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 4005).

2. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για τα πρόσωπα που επέλεξαν να διατηρήσουν το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής και υγειονομικής περίθαλψης, στο οποίο υπάγονταν πριν από το διορισμό τους στις θέσεις αυτές, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρ. 11 του άρθρου 4 του ν. 4151/2013 (Α' 103). Στην περίπτωση αυτή η εφεξής υπηρεσία τους στις ανωτέρω θέσεις θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς.»

Άρθρο 11
Τροποποίηση των άρθρων 39 και 40 του ν. 4387/2016

1. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 και της παραγράφου 1 του άρθρου 40 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Οι ασφαλισμένοι με αίτησή τους, που υποβάλλεται στον ΕΦΚΑ οποτεδήποτε, μπορούν να επιλέξουν τα ως άνω ποσοστά να υπολογίζονται επί ανώτερης βάσης υπολογισμού από εκείνη που προκύπτει βάσει του μηνιαίου εισοδήματός τους, όπως αυτό καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή το ύψος της βάσης υπολογισμού, ο κλάδος υπέρ του οποίου θα εισφέρει, καθώς και το χρονικό διάστημα εφαρμογής της επιλέγεται από τους ασφαλισμένους με την ως άνω αίτησή τους, με την επιφύλαξη για το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος. Η εφαρμογή της νέας βάσης υπολογισμού αρχίζει από την πρώτη του επόμενου μήνα υποβολής της αίτησης και παύει να ισχύει και πριν τη παρέλευση του ορισθέντος σύμφωνα με τα ανωτέρω χρονικού διαστήματος αυτοδικαίως, οποτεδήποτε προκύψει ανώτερη βάση υπολογισμού βάσει του μηνιαίου εισοδήματος σε σχέση με την επιλεγείσα, καθώς και από τον επόμενο μήνα από την ανάκληση της αίτησης ή την υποβολή νέας αίτησης εκ μέ-

ρους του ασφαλισμένου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.»

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιείται με το παρόν, μετά τη φράση «με την επιφύλαξη για το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος.» προστίθεται η φράση «Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η ρύθμιση του άρθρου 98 του παρόντος νόμου.»

3. Στο τέλος της παρ. 9 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Σε περίπτωση αμφισβήτησης της υπαγωγής ενός προσώπου στη ρύθμιση της παραγράφου αυτής, μπορούν να υποβληθούν από οποιονδήποτε συμβαλλόμενο αντιρρήσεις ενώπιον του ΕΦΚΑ. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται η εφαρμοστέα διαδικασία αντιρρήσεων και ο τρόπος έκδοσης των σχετικών αποφάσεων.»

Άρθρο 12
Τροποποίηση του άρθρου 52 του ν. 4387/2016

1. Στο τέλος της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Τα θέματα αυτά, πλην της σύστασης οργανικών μονάδων, μπορούν να ρυθμίζονται και με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητή του ΕΦΚΑ.»

2. Στο τέλος της περίπτωσης θ' της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητή του ΕΦΚΑ, μπορεί να ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας του, στο πλαίσιο εφαρμογής του προεδρικού διατάγματος, για την οργανωτική του διάρθρωση και την αποτελεσματική διαχείριση των εκκρεμοτήτων, και ιδίως ο χρόνος έναρξης λειτουργίας των οργανικών του μονάδων και ζητήματα εσωτερικής λειτουργίας.»

Άρθρο 13
Τροποποίηση του άρθρου 57 του ν. 4387/2016

1. Η περίπτωση θ' της παρ. 4 του άρθρου 57 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«θ. Έναν (1) ειδικό επιστήμονα με τον αναπληρωτή του, εξειδικευμένο σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης και προστασίας που ορίζεται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Απαραίτητο προσόν για τη θέση αυτή αποτελεί η αποδεδειγμένη ακαδημαϊκή ή επαγγελματική εξειδίκευση σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης ή η ιδιότητα του μέλους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με εξειδίκευση σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 57 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται κατ' ανώτατο αριθμό δύο (2) υπάλληλοι του ΕΦΚΑ, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι εκτελούν χρέη γραμματέα του ΔΣ.»

Άρθρο 14**Τροποποίηση του άρθρου 71 του ν. 4387/2016**

Στην παρ. 6 του άρθρου 71 του ν. 4387/2016, μετά τη φράση «πλην εκείνων της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα», προστίθεται η φράση «του NAT και του ΟΓΑ».

Άρθρο 15**Τροποποίηση του άρθρου 101 του ν.4387/2016**

Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 101 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στο ως άνω Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του ΕΦΚΑ, μέχρι την εκλογή των αιρετών εκπροσώπων των υπαλλήλων του φορέα, ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΦΚΑ δύο (2) εκπρόσωποι των υπαλλήλων των εντασσόμενων φορέων, από εκείνους που αναδείχθηκαν στις εκλογές για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια για τη διετία 2017-2018, οι οποίοι προτείνονται από κοινού από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εργαζομένων – ΙΚΑ (ΠΟΣΕ-ΙΚΑ) και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (ΠΟΠΟΚΠ).»

Άρθρο 16**Αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές**

1. Το άρθρο 104 του ν.4387/2016 αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε ως εξής:

«1. Αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές στον ΕΦΚΑ συμψηφίζονται με πάσης φύσεως καθυστερούμενες οφειλές, ρυθμισμένες ή μη, των δικαιούχων προς τον ΕΦΚΑ και τους τρίτους φορείς, για τους οποίους ο ΕΦΚΑ συνεισπράττει εισφορές. Αν δεν υπάρχουν οφειλές ή αν ύστερα από τον συμψηφισμό προκύπτει υπόλοιπο ποσό, αυτό επιστρέφεται άτοκα στους δικαιούχους ως εξής:

α. Στις περιπτώσεις μισθωτών, ύστερα από αίτηση των δικαιούχων.

β. Στις περιπτώσεις ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων, η επιστροφή γίνεται μετά την ετήσια εκκαθάριση των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, σύμφωνα με τις 61501/3398/30.12.2016 (Β' 4330) και 61502/3399/30.12.2016 (Β' 4330) υπουργικές αποφάσεις. Τα πρόσωπα αυτά μπορούν, με αίτησή τους, να ζητήσουν το υπερβάλλον ποσό να παραμείνει στον ΕΦΚΑ ως πιστωτικό υπόλοιπο, συμψηφιζόμενο με τις επόμενες εισφορές.

2. Οι εισφορές υπέρ τρίτων φορέων που συνεισπράττονται από τον ΕΦΚΑ επιστρέφονται από αυτόν, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 1 και βαρύνουν τον αντίστοιχο φορέα, υπέρ του οποίου έγινε η είσπραξη.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία συμψηφισμού και επιστροφής των εισφορών και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

4. Κάθε αντίθετη με το παρόν διάταξη καταργείται.»

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αιτήσεις.

Άρθρο 17**Τροποποίηση του άρθρου 42 του ν. 4052/2012 (Α' 41)**

Η υποπερίπτωση βα' της περίπτωσης β' της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4052/2012 (Α' 41), αντικαθίσταται από 12.5.2016, ως εξής:

«β. Το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί έως και 31.12.2014 υπολογίζεται με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε έτος ασφάλισης αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,45% επί των συνταξίμων αποδοχών κάθε ασφαλισμένου που υπεβλήθησαν σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης.

Ως συντάξιμες αποδοχές νοούνται:

βα. Για τους μισθωτούς, ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου από το έτος 2002 έως και το έτος 2014. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το ημίτις της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου δια του χρόνου ασφάλισής του κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης, για το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, αναπροσαρμοζόμενες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016.

βαβ. Για τους αυτοαπασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες, το εισόδημα, το οποίο υπόκειται σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης του ασφαλισμένου από το έτος 2002 έως και το έτος 2014. Ως εισόδημα νοείται το ποσό που θα αποτελούσε το ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Στο ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε ασφαλισμένο συνυπολογίζεται, όπου υπήρχε, και η ασφαλιστική εισφορά που έχει καταβληθεί από τον εργοδότη. Για τους ασφαλισμένους με ποσό εισφοράς υπέρ επικουρικής ασφάλισης, που προκύπτει ανάλογα με την αξία ή την ποσότητα επί των αγοραζόμενων ή πωλούμενων προϊόντων, ο μέσος όρος μηνιαίων τεκμαρτών αποδοχών που προκύπτουν από την αναγωγή των πραγματικά καταβληθεισών μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών, των ετών 2002 έως και 2014, θεωρώντας ως ποσοστό εισφοράς το 6%. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, αναπροσαρμοζόμενο σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016.

βαγ. Αν για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών δεν προκύπτουν ασφαλιστικά στοιχεία από πραγματικό ή πλασματικό χρόνο ασφάλισης ή από προαιρετική ασφάλιση, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών από το έτος 2002 έως το έτος 2014, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών του τμήματος της επικουρικής σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης έως και το έτος 2014 αναζητούνται τα ασφαλιστικά στοιχεία και κατά το πριν το έτος 2002 χρονικό διάστημα μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά πέντε (5) ετών.

βαδ. Για το χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλα-

σματικά, ύστερα από την καταβολή του προβλεπόμενου ποσού εξαγοράς, ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που θα αποτελούσε τον ασφαλιστέο μηνιαίο μισθό-εισοδήμα, αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που καταβλήθηκε για την εξαγορά κάθε μήνα ασφάλισης. Οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίστηκαν χωρίς εξαγορά δεν συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό του ποσού του ανωτέρω τμήματος της σύνταξης.»

Άρθρο 18

Τροποποίηση του άρθρου 46 του ν. 4052/2012

Στο τέλος της παρ. 12 του άρθρου 46 του ν. 4052/2012, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 83 του ν. 4387/2016, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στο ως άνω Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του ΕΤΕΑΕΠ, μέχρι την εκλογή των αιρετών εκπροσώπων των υπαλλήλων του φορέα, ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΤΕΑΕΠ, δύο (2) εκπρόσωποι των υπαλλήλων του ΕΤΕΑΕΠ, από εκείνους που αναδείχθηκαν στις εκλογές για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια του πρ. ΕΤΕΑ και των εντασσόμενων στο ΕΤΕΑΕΠ φορέων, για τη διετία 2017-2018, οι οποίοι προτείνονται από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικών Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής».

Άρθρο 19

Τροποποίηση του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 (Α' 163)

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 (Α' 163), όπως ισχύει, μετά τις λέξεις «την Οικονομική Αστυνομία,» προστίθενται οι λέξεις «το σύνολο των υπηρεσιών του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών του ΕΦΚΑ,».

Άρθρο 20

Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 (Α' 170)

Στο άρθρο 15 του ν. 4174/2013 (Α' 170) προστίθεται παρ. 6, ως εξής:

«6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται ανάλογα και για τις πληροφορίες που ζητούνται από τις υπηρεσίες του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (ΚΕΑΟ) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, για τον έλεγχο της εισπραξιμότητας των οφειλών και τον εντοπισμό πηγών αποπληρωμής των απαιτήσεων των ασφαλιστικών οργανισμών.»

Άρθρο 21

Τροποποίηση του άρθρου 26 του π.δ. 422/1981 (Α' 114)

Η παρ. 1 του άρθρου 26 του π.δ. 422/1981 (Α' 114) και ο τίτλος αυτού αντικαθίστανται, από 1.1.2017, ως εξής:

«Άρθρο 26

Κρατήσεις επί των συντάξιμων αποδοχών

1. Η πάγια μηνιαία κράτηση των μετόχων του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ) ορίζεται σε ποσοστό 4,5% επί των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές προσδιορίζονται για την κύρια σύνταξη στο άρθρο 5 του ν. 4387/2016.»

Άρθρο 22

Αποσύνδεση ασφάλισης από ιδιότητα

1. Οι αυτοαπασχολούμενοι που είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις του πρώην Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) του ΕΤΑΑ, από την ημερομηνία έναρξης άσκησης του επαγγέλματος στην αρμόδια ΔΟΥ και μέχρι τη διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και τη διαγραφή από τη ΔΟΥ.

2. Οι δικηγόροι που είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους και ασκούν ελεύθερο επάγγελμα υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις του πρώην Τομέα Ασφάλισης Νομικών (ΤΑΝ) του ΕΤΑΑ, από την ημερομηνία έναρξης άσκησης του επαγγέλματος στην αρμόδια ΔΟΥ και μέχρι τη διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και τη διαγραφή από τη ΔΟΥ.

3. Η ισχύς των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου αρχίζει την 1.1.2017. Ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί και αφορούν σε περίοδο ασφάλισης από 1.1.2017 έως την ισχύ της ρύθμισης συμψηφίζονται ή επιστρέφονται, πλην των ασφαλιστικών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη.

4. Τα πρόσωπα των παραγράφων 1 και 2 που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ μέχρι την ισχύ του παρόντος νόμου και για τα οποία προκύπτει, κατ' εφαρμογή της παρούσας ρύθμισης, διακοπή της ασφάλισής τους στον ΕΦΚΑ, μπορούν προαιρετικά να συνεχίσουν την ασφάλισή τους για το σύνολο των κλάδων ασφάλισης στους οποίους υπάγονταν μέχρι τη διακοπή της υποχρεωτικής τους ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή η μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται με βάση το κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος για τους ασφαλισμένους άνω 5ετίας του άρθρου 39 του ν. 4387/2016.

Για την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης, σύμφωνα με τα ανωτέρω υποβάλλεται δήλωση του ασφαλισμένου εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης διακόπτεται, ύστερα από αίτηση του ασφαλισμένου, από την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα από την υποβολή της αίτησης. Νέα αίτηση για προαιρετική ασφάλιση δεν μπορεί να υποβληθεί.

Άρθρο 23

Ατέλεια ΕΤΕΑΕΠ

1. Η αυτοδίκαιη περιέλευση της ακίνητης περιουσίας των ενταχθέντων στο ΕΤΕΑ και ήδη ΕΤΕΑΕΠ Ταμείων, Τομέων, Κλάδων και Λογαριασμών που προβλέπεται στις παραγράφους 2, 7 και 8 του άρθρου 45, καθώς και στις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 45Α του ν. 4052/2012, όπως προστέθηκε με το άρθρο 82 του ν. 4387/2016: α) σημειώνεται στα αρμόδια υποθηκοφυλακεία χωρίς τη καταβολή τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, ΤΑΧΔΙΚ, αμίσθου υποθηκοφυλακείου ή οποιουδήποτε άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου και β) δηλώνεται, κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στο ν. 2308/1995 (Α' 114), στα γραφεία κτηματογράφησης και τα κτηματολογικά γρα-

φεία, απρόθεσμα, χωρίς την καταβολή ανταποδοτικού, παγίου ή αναλογικού, τέλους ή οποιουδήποτε άλλου φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ της ΕΚΧΑ ΑΕ, του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου.

2. Η διαπιστωτική πράξη, που προβλέπεται στην περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 4325/2015 (Α' 47) για την περιέλευση ακίνητης περιουσίας στο ΕΤΕΑ, καθώς και οποιαδήποτε άλλη διαπιστωτική πράξη προβλέπεται ειδικώς από διάταξη νόμου για την περιέλευση ακίνητης περιουσίας στο ΕΤΕΑΕΠ ή στα ενταχθέντα σε αυτό Ταμεία, Τομείς και Κλάδους, μεταγράφεται στα αρμόδια υποθηκοφυλακεία χωρίς την καταβολή τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, ΤΑΧΔΙΚ, αμίσθου υποθηκοφυλακείου ή οποιουδήποτε άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου. Τα σχετικά δικαιώματα δηλώνονται, κατ' εξαίρεση των οριζομένων στο ν. 2308/1995, στα γραφεία κτηματογράφησης και τα κτηματολογικά γραφεία, απρόθεσμα, χωρίς την καταβολή ανταποδοτικού, παγίου ή αναλογικού τέλους ή οποιουδήποτε άλλου φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ της ΕΚΧΑ ΑΕ, του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου.

Άρθρο 24 **Ασφάλιση αιρετών**

1. Για τα πρόσωπα της παρούσας παραγράφου καταβάλλονται υπέρ του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ ασφαλιστικές εισφορές για κύρια ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη, επικουρική ασφάλιση και εφάπαξ παροχή, εφόσον προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης τους στους σχετικούς κλάδους ασφάλισης, στις εξής περιπτώσεις:

α. Δημάρχων που είχαν αποκτήσει την ιδιότητα πριν από την ισχύ του ν. 4093/2012 (Α' 222) και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου ή του ΕΤΕΑΕΠ (πρώην τομείς ΤΑΔΚΥ για επικουρική ασφάλιση και ΤΠΔΚΥ για εφάπαξ παροχή).

Για όσους από τους δημάρχους αυτούς εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87), ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης δύναται να θεωρηθεί ως χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς ασφάλισης.

Αν ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, οι δήμαρχοι της παρούσας περίπτωσης που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης. Αν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στον τομέα του πρώην ΤΥΔΚΥ του ΕΦΚΑ.

β. Δημάρχων που αποκτούν για πρώτη φορά την ιδιότητα μετά την ισχύ του ν. 4093/2012 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 3865/2010.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν παράλληλα να ασκούν την προηγούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ή οι ρυθμίσεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 5 και της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής). Εάν παράλληλα ασκούν διαφορετική της προηγούμενης επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, οι δήμαρχοι της παρούσας περίπτωσης, που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης. Αν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στον τομέα του πρώην ΤΥΔΚΥ του ΕΦΚΑ.

γ. Αιρετών οργάνων α' και β' βαθμού, πλην δημάρχων και περιφερειάρχων, καθώς και του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και του Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης, που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 και της παρ. 1 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 ή στις ρυθμίσεις του άρθρου 51 του ν. 4144/2013 (Α' 88). Ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4144/2013.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 και ως αιρετά όργανα υποχρεούνται να καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές στον ΕΦΚΑ για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, τα αιρετά όργανα της παρούσας περίπτωσης που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 και της παρ. 1 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης ή του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 51 παρ. 2 του ν. 4144/2013.

δ. Περιφερειάρχων που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις των άρθρων 119 και 182 του ν. 3852/2010 και θεωρείται ότι συνεχίζουν να υπάγονται στην ασφάλιση του προγενέστερου ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης, και εφάπαξ παροχής).

ε. Βουλευτών που είχαν αποκτήσει την ιδιότητα πριν από την ισχύ του ν. 4093/2012 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή

γή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, αν ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και εάν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται στον ΕΦΚΑ (πρώην ΟΠΑΔ του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

στ. Βουλευτών που έχουν αποκτήσει για πρώτη φορά την ιδιότητα μετά από την ισχύ του ν. 4093/2012 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 3865/2010.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν παράλληλα να ασκούν την προηγούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ή οι ρυθμίσεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 5 και της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής).

Εάν παράλληλα ασκούν διαφορετική της προηγούμενης επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, αν ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και, εάν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση, υπάγονται στον ΕΦΚΑ (πρώην ΟΠΑΔ του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

ζ. Προσώπων που διορίζονται σε θέσεις διοίκησης φορέων του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, τα οποία διατηρούν το προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2703/1999 (Α' 72) ή με άλλες διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτό. Τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν να υπάγονται στην ασφάλιση του προγενέστερου ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού καθεστώσ (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης και εφάπαξ παροχής).

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στα πρόσωπα που εμπύπτουν στην παρ. 8 του άρθρου 8 του ν. 2227/1994 (Α' 129) και στην περίπτωση α' της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 2703/1999 (Α' 72). Οι περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 2703/1999 καταργούνται.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν παράλληλα να ασκούν την προηγούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ή οι ρυθμίσεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 5 και της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 και θεωρείται ότι ο χρόνος ασφάλισης έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (για κύρια και επικουρική ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη και εφάπαξ παροχή).

Εάν παράλληλα ασκούν διαφορετική της προηγούμενης επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

2. Για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 καταβάλλονται:

α. Για κύρια ασφάλιση, μηνιαία εισφορά στον ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016, εφαρμοζόμενης της 111482/0092/30.11.2016 ΚΥΑ (Β' 4005) για όσα από τα πρόσωπα της παρ. 1 έχουν διοριστεί μέχρι 31.12.2016.

β. Για υγειονομική περίθαλψη, μηνιαία εισφορά στον ΕΦΚΑ, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 4387/2016.

γ. Για επικουρική ασφάλιση καταβάλλεται στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του ΕΤΕΑΕΠ η μηνιαία εισφορά εμμίσθων ασφαλισμένων του άρθρου 97 του ν. 4387/2016, υπολογιζόμενη επί της βάσης, όπως αυτή προσδιορίζεται στην παράγραφο 3 για την κύρια ασφάλιση.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα έχει εφαρμογή η παρ. 2 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016.

δ. Για εφάπαξ παροχή καταβάλλεται στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ η μηνιαία εισφορά εμμίσθων ασφαλισμένων του άρθρου 35 του ν. 4387/2016, υπολογιζόμενη επί της βάσης, όπως αυτή προσδιορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος για την κύρια ασφάλιση.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

3. Η μηνιαία εισφορά για κύρια ασφάλιση, ασφαλισμένου και εργοδότη, υπολογίζεται επί της αντιμισθίας για τα αιρετά όργανα ή της βουλευτικής αποζημίωσης για τους βουλευτές ή επί των μηνιαίων αποδοχών ή αποζημίωσης που λαμβάνουν τα λοιπά πρόσωπα της παραγράφου 1. Αν τα πρόσωπα της παραγράφου 1 έχουν επιλέξει να λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης και όχι τις προβλεπόμενες για τη θέση που κατέχουν αποδοχές, η ως άνω ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί των συνταξίμων αποδοχών της οργανικής τους θέσης και για υγειονομική περίθαλψη επί των πάσης φύσεως αποδοχών της οργανικής τους θέσης.

Ως προς το ανώτατο όριο αποδοχών επί του οποίου υπολογίζεται η ασφαλιστική εισφορά, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016.

Η εισφορά ασφαλισμένου βαρύνει το πρόσωπο που έχει διοριστεί στις θέσεις της παραγράφου 1 του παρόντος.

Η εργοδοτική εισφορά βαρύνει το Δήμο ή την Περιφέρεια ή την Βουλή των Ελλήνων ή τους φορείς του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, στους οποίους έχουν διοριστεί τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του παρόντος.

4. Αν δεν υφίσταται προγενέστερο ασφαλιστικό καθεστώς για τα πρόσωπα των περιπτώσεων δ' και ζ' της παραγράφου 1, καταβάλλονται εισφορές για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 και ο χρόνος αυτός θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ).

5. Στις περιπτώσεις που εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παραγράφου 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016, η ασφαλιστική εισφορά που έχει καταβληθεί από τα ανωτέρω πρόσωπα για τη θέση που κατέχουν θεωρείται εισφορά μισθωτού. Για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με τα άρθρα 36, 38, 39, 40 και 41 του ν. 4387/2016.

6. Αν στις θέσεις που εμπύπτουν στο πεδίο εφαρμογής

της παραγράφου 1 διορίζονται συνταξιούχοι του ΕΦΚΑ ή του Δημοσίου, εφαρμόζεται η παράγραφος 4. Εξαιρούνται τα ανωτέρω πρόσωπα που έχουν παραιτηθεί της αμοιβής που προβλέπεται για τη θέση που κατέχουν.

7. Για τα πρόσωπα που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του άρθρου 25 του ν. 4255/2014 (Α' 89) εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου και ο χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης και εφάπαξ παροχής). Για την ασφάλισή τους εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

8. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει την 1.1.2017. Αν από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου προκύψουν διαφορές στα ποσά των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβληθούν από την ανωτέρω ημερομηνία, εφαρμόζονται τα εξής:

α. Εάν το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που έχει καταβληθεί είναι υψηλότερο από εκείνο που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το επιπλέον ποσό συμψηφίζεται, μέχρι εξάλειψής του, με μελλοντικές καταβολές ασφαλιστικών εισφορών.

β. Εάν το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που έχει καταβληθεί είναι χαμηλότερο από εκείνο που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το επιπλέον ποσό που πρέπει να καταβληθεί για την τακτοποίηση των εισφορών των προηγούμενων μηνών καταβάλλεται σε δόσεις, ο αριθμός των οποίων είναι ίσος με τον αριθμό των μηνών για τους οποίους προκύπτει διαφορά στο ύψος των εισφορών, χωρίς την επιβολή προστίμων καθυστέρησης εξόφλησης.

9. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4144/2013 εφαρμόζονται από 1.1.2017 και στους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του πρώην ΟΓΑ, εφαρμοζόμενων των ρυθμίσεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 25

Απασχόληση λόγω ψυχικών παθήσεων

1.α. Γενικές και ειδικές διατάξεις που προβλέπουν διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων όταν ο δικαιούχος αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται, δεν έχουν εφαρμογή στους δικαιούχους που πάσχουν αναπηρίας, η οποία οφείλεται σε ψυχική πάθηση ή νοητική υστέρηση ή συμπαθολογία ψυχικής πάθησης και νοητικής υστέρησης, με ποσοστό 50% και άνω, εφόσον η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης και η κρίση αυτή πιστοποιείται με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας, η οποία θα ισχύει για τρία (3) έτη, του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 2716/1999 (Α' 96).

β. Η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση των ανωτέρω προσώπων για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, δεν επηρεάζει την σχετική κρίση αξιολόγησης αναπηρίας περί ανικανότητας για κάθε βιοποριστική εργασία, κατά τη διαδικασία πιστοποίησης αναπηρίας από τα ΚΕΠΑ.

2. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζεται σε συνταξιούχους που αναλαμβάνουν μόνιμη ή με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου εργασία σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης.

3. Οι συνταξιούχοι της παραγράφου 1 υποχρεούνται πριν αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν να το δηλώσουν στον ΕΦΚΑ, στο ΕΤΕΑΕΠ και στις αρμόδιες υπηρεσίες πρόνοιας.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 26

Ρυθμίσεις για προσωπικό φορέων εποπτευόμενων από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης επιτρέπεται μέχρι 31.12.2017 και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, η μεταφορά υπαλλήλων μεταξύ των ΕΦΚΑ, ΕΤΕΑΕΠ, ΟΓΑ και ΝΑΤ, με μεταφορά της οργανικής τους θέσης, την ίδια εργασιακή σχέση, κλάδο ή ειδικότητα, βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο, με συνεκτίμηση της αίτησής τους.

Ομοίως επιτρέπεται για αιτήσεις που υποβάλλονται μέχρι 31.12.2017 και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, η μεταφορά υπαλλήλων των ΕΦΚΑ, ΕΤΕΑΕΠ, ΟΓΑ και ΝΑΤ σε κενές οργανικές θέσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με την ίδια εργασιακή σχέση, κλάδο ή ειδικότητα, βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο.

Αν δεν υπάρχουν κενές οργανικές θέσεις, οι υπάλληλοι μεταφέρονται με την οργανική τους θέση και υποχρεούνται να υπηρετήσουν για μία τουλάχιστον πενταετία στη Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Ασφάλισης.

Άρθρο 27

Επιτρέπεται η μετάταξη του προσωπικού ασφαλείας που υπηρετεί στον ΕΦΚΑ σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, με την ίδια σχέση εργασίας και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, η μετάταξη γίνεται με μεταφορά της θέσης που κατέχει ο μετατασσόμενος σε κλάδο ή ειδικότητα της υπηρεσίας του, αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας του τίτλου σπουδών που κατέχει, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται αναλογικά η κείμενη περί μετατάξεων νομοθεσία.

Άρθρο 28

Όργανα ΕΦΚΑ κατά το ν. 1418/1984 (Α' 23)

1. Ορίζονται στον ΕΦΚΑ ως «Προϊστάμενη Αρχή» η Διεύθυνση Στέγασης και Τεχνικών Υπηρεσιών του ΕΦΚΑ, ως «Διευθύνουσα Υπηρεσία» το Τμήμα Κατασκευών του ΕΦΚΑ και ως «Τεχνικό Συμβούλιο» το Τεχνικό Συμβούλιο του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σύμφωνα με το ν. 1418/1984 (Α' 23). Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται αναλογικά το π.δ. 170/1987 (Α' 84). Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζο-

νται ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή του παρόντος, ιδίως ο ορισμός των αποφαινόμενων οργάνων σε περίπτωση τροποποίησης της οργανωτικής διάρθρωσης του ΕΦΚΑ.

2. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει την 1.1.2017.

Άρθρο 29

Ενιαιοποίηση προϋποθέσεων καταβολής σύνταξης σε περιπτώσεις ποινικής καταδίκης του δικαιούχου

Προκειμένου για τα πρόσωπα που υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, η καταβαλλόμενη σύνταξη αναστέλλεται για όσο διάστημα ο συνταξιούχος εκτίει περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός (1) έτους και εφόσον το αδίκημα για το οποίο καταδικάσθηκε στρέφεται κατά ασφαλιστικού φορέα. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μεταβιβάζεται στους τυχόν δικαιούχους αυτής, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τη συνταξιοδότηση λόγω θανάτου. Τα οικονομικά αποτελέσματα της παρούσας διάταξης αρχίζουν από την 1η ημέρα του επόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.

Άρθρο 30

Παράταση χορήγησης αναπηρικής σύνταξης

Το άρθρο 66 του ν. 4144/2013 (Α' 88) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 66

Στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας και εφόσον εκκρεμεί στις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές ΚΕΠΑ ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, το δικαίωμα συνταξιοδότησής τους λόγω αναπηρίας παρατείνεται για έξι (6) μήνες, με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, εφόσον κατά το προηγούμενο χρονικό διάστημα είχαν κριθεί από την υγειονομική επιτροπή με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. Εάν κριθεί από τις υγειονομικές επιτροπές των ΚΕΠΑ ότι αυτοί δεν φέρουν συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας ή φέρουν μικρότερο ποσοστό αναπηρίας από το προγενεστέρως κριθέν, οι αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές αναζητούνται άτοκα, δια συμψηφισμού, με μηνιαία παρακράτηση 20% από τις τυχόν χορηγούμενες συνταξιοδοτικές παροχές, ενώ στην περίπτωση που δεν χορηγούνται παροχές, αναζητούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ.

Η ανωτέρω ρύθμιση εφαρμόζεται και για όλα τα επιδόματα που χορηγούνται λόγω αναπηρίας, καθώς και για τις συντάξεις με αιτία την αναπηρία, ενώ παράλληλα παρατείνεται και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όσων εμπíπτουν στο παρόν άρθρο. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει την 1.7.2017.»

Άρθρο 31

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν. 1469/1984 (Α' 111)

Το άρθρο 30 του ν. 1469/1984 (Α' 111) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο/η ανασφάλιστος/η διαζευγμένος/η σύζυγος δικαιούται να διατηρήσει, ως άμεσα ασφαλισμένος, το δικαίωμα παροχών ασθένειας σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ ή

άλλο φορέα κοινωνικής ασφάλισης ή το Δημόσιο, που είχε κατά το χρόνο λύσης του γάμου ο έτερος σύζυγος, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) Ο γάμος λύθηκε μετά τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας του, και

β) δεν καλύπτεται άμεσα ή έμμεσα για παροχές ασθένειας σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ ή άλλο ασφαλιστικό φορέα ή το Δημόσιο.

2. Για τη διατήρηση του δικαιώματος των παροχών ασθένειας σε είδος, σύμφωνα με την παράγραφο 1, ο ενδιαφερόμενος καταβάλλει μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης ως εξής:

α) Στον ΕΦΚΑ, για παροχές σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ, σε ποσοστό 6,45% επί του ποσού που αντιστοιχεί στον εκάστοτε βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών,

β) στο Δημόσιο σε ποσοστό 6,45% επί του ποσού που αντιστοιχεί στον εκάστοτε βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών,

γ) στους λοιπούς ασφαλιστικούς φορείς, την προβλεπόμενη από τους οικείους κανονισμούς εισφορά ασφαλισμένου και εργοδότη υπέρ υγειονομικής περίθαλψης που υπολογίζεται επί του ποσού που αντιστοιχεί στον εκάστοτε βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών.

3. Το ασφαλιστικό δικαίωμα ασκείται από τον ενδιαφερόμενο μέσα σε ένα (1) έτος από την ημερομηνία έκδοσης της οριστικής απόφασης διαζυγίου.»

Άρθρο 32

Απαλλαγή από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη σε σεισμόπληκτους

Οι κάτοικοι του οικισμού Βρίσα της Δημοτικής Ενότητας Πολιχνίτου του Δήμου Λέσβου του νομού Λέσβου, όπως προκύπτουν από την τελευταία απογραφή, απαλλάσσονται πλήρως από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη από 1.6.2017 έως 31.5.2019, υπό τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζει κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Εσωτερικών και Υγείας.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 33

Τροποποιήσεις του άρθρου 2 του ν. 3996/2011

1. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α' 170) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Ειδικά κατά τη διενέργεια ελέγχου, σύμφωνα με τις υποπεριπτώσεις αα', ββ', γγ' και δδ', οι ευρισκόμενοι στο χώρο εργασίας υποχρεούνται να επιδεικνύουν την αστυνομική τους ταυτότητα ή άλλο αποδεικτικό της ταυτοπροσωπίας έγγραφο, εφόσον τους ζητηθεί από τους διενεργούντες τον έλεγχο Επιθεωρητές Εργασίας. Στον εργοδότη που αρνείται την κατά τα προηγούμενα εδάφια είσοδο και πρόσβαση ή την παροχή των ως άνω στοιχείων ή πληροφοριών ή παρέχει ανακριβείς πληροφορίες ή στοιχεία επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις της υποπαραγράφου 1Α του άρθρου 24.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στον εργοδότη ή οποιονδήποτε τρίτο αρνείται την κατά τα προηγούμενα εδάφια είσοδο και πρόσβαση ή την παροχή στοιχείων ή πληροφοριών ή παρέχει ανακριβείς πληροφορίες ή στοιχεία επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις της υποπαραγράφου 1Α του άρθρου 24.»

Άρθρο 34

Τροποποίηση του άρθρου 23 του ν. 3996/2011

Η περίπτωση α΄ της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3996/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«3.α. Αν κρίνει ότι υπάρχουν παραβάσεις που εγκυμονούν άμεσο ή σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, διακόπτει προσωρινά τη λειτουργία της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης ή τμήματός της ή στοιχείου του εξοπλισμού της, για χρονικό διάστημα μέχρι της πλήρους συμμόρφωσης του εργοδότη και της άρσης των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν. Αν η επιχείρηση, μετά την προσωρινή διακοπή ή την επιβολή άλλων διοικητικών κυρώσεων, εξακολουθεί να παραβαίνει συστηματικά τις διατάξεις της νομοθεσίας με άμεσο ή σοβαρό κίνδυνο για τους εργαζόμενους εισηγείται στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης την οριστική διακοπή της λειτουργίας της.»

Άρθρο 35

Τροποποίηση του άρθρου 24 του ν. 3996/2011

Η υποπαραγράφος 1Β του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Β.α. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης για χρονικό διάστημα μέχρι τριών (3) ημερών, εφόσον επιβληθούν σε βάρος του εργοδότη τρεις (3) πράξεις επιβολής προστίμου για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την υ.α. 2063/Δ1632/2011 (Β΄ 266), ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.

β. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) μέχρι πέντε (5) ημερών, εφόσον επιβληθούν σε βάρος του εργοδότη τέσσερις (4) ή περισσότερες πράξεις επιβολής προστίμου για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την υ.α. 2063/Δ1632/2011, ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.

γ. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης για χρονικό διάστημα μέχρι τριών (3) ημερών, εφόσον επιβληθούν σε βάρος του εργοδότη δύο (2) ή περισσότερες πράξεις επιβολής προστίμου για αδήλωτη εργασία, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.

Οι κυρώσεις των περιπτώσεων α΄ έως γ΄ επιβάλλονται με αιτιολογημένη πράξη του Ειδικού Επιθεωρητή ή με αιτιολογημένη πράξη του Διευθυντή της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του ΣΕΠΕ, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή Εργασίας.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Διευθυντή της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του ΣΕΠΕ, μπορεί να επιβληθεί στον εργοδότη προσωρινή διακοπή για διάστημα μεγαλύτερο από πέντε (5) ημέρες ή και οριστική διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης.

Όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 23, δεν απαιτείται πρόσκληση για παροχή εξηγήσεων. Η διακοπή επιβάλλεται από τον Ειδικό Επιθεωρητή ή τον αρμόδιο Επιθεωρητή Εργασίας που διενεργεί τον έλεγχο, ύστερα από αιτιολογημένη καταγραφή στο δελτίο ελέγχου των παραβάσεων, που κατά την κρίση τους συνιστούν άμεσο ή σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

Η εκτέλεση της διοικητικής κύρωσης της προσωρινής ή οριστικής διακοπής γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

Ο χρόνος προσωρινής ή οριστικής διακοπής λογίζεται ως κανονικός χρόνος εργασίας ως προς όλα τα δικαιώματα των εργαζομένων.»

Άρθρο 36

Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 3996/2011

Στην παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 3996/2011 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και ο εργοδότης που παραβιάζει την πράξη ή την απόφαση περί προσωρινής ή οριστικής διακοπής λειτουργίας της συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης ή στοιχείου του εξοπλισμού της, που του έχει επιβληθεί ως διοικητική κύρωση για παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας.»

Άρθρο 37

Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν. 4144/2013

Στην παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4144/2013 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Αν από τη σχετική έκθεση διαπιστώνεται η μη αναγραφή εργαζομένου στον ισχύοντα πίνακα προσωπικού, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 2874/2000 (Α΄ 286), επιβάλλονται άνευ ετέρου από τον Προϊστάμενο του κατά τόπο αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 1 της υ.α. 27397/122/2013 (Β΄ 2062).»

Άρθρο 38

Καταχώριση αλλαγής ή τροποποίησης ωραρίου στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ»

Η παρ. 1 του άρθρου 80 του ν. 4144/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«1.α. Ο εργοδότης υποχρεούται να καταχωρεί στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «ΕΡΓΑΝΗ» κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων, το αργότερο έως και την ημέρα αλλαγής ή τροποποίησης

του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, και σε κάθε περίπτωση πριν την ανάληψη υπηρεσίας από τους εργαζομένους, καθώς και την υπερεργασία και τη νόμιμη κατά την ισχύουσα νομοθεσία υπερωριακή απασχόληση πριν την έναρξη πραγματοποίησής της.

β. Αν διαπιστωθεί από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα τροποποίηση ωραρίου εργασίας εργαζομένου ή υπερωριακή του απασχόληση χωρίς αυτή να έχει γνωστοποιηθεί κατά τα ανωτέρω πριν την έναρξη πραγματοποίησής της, επιβάλλονται με πράξη του αρμόδιου οργάνου σε βάρος του εργοδότη κυρώσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 28 του ν. 3996/2011.

γ. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία καταχώρισης, τα στοιχεία που γνωστοποιούνται και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

δ. Η παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 4310/2014 (Α' 258) καταργείται και οι υπόλοιπες παράγραφοι του άρθρου αναριθμούνται αντίστοιχα.

ε. Η ισχύς της παρούσας παραγράφου αρχίζει από την έκδοση της απόφασης της περίπτωσης γ' .»

Άρθρο 39

Ηλεκτρονική αναγγελία του απασχολούμενου προσωπικού επί εκτέλεσης οικοδομικής εργασίας ή τεχνικού έργου

Το άρθρο 33 του ν. 1836/1989 (Α' 79) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Εργοδότης που εκτελεί οικοδομική εργασία ή τεχνικό έργο, υποχρεούται να αναγγέλλει ηλεκτρονικά στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΣΕΠΕ (ΟΠΣ-ΣΕΠΕ) το απασχολούμενο προσωπικό, πριν από την έναρξη κάθε ημερήσιας απασχόλησης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα ανωτέρω επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 1 της υ.α. 27397/122/2013 (Β' 2062).

2. Αντίγραφο του εντύπου της ως άνω αναγγελίας για κάθε ημέρα απασχόλησης τηρείται στον τόπο εκτέλεσης του έργου με ευθύνη του εργοδότη και τίθεται στη διάθεση των ελεγκτικών οργάνων, προς έλεγχο, οσάκις ζητείται. Σε περίπτωση μη τήρησης της ως άνω υποχρέωσης επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 (Α' 170).

3. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως εργοδότης θεωρείται ο εργολάβος και ο υπεργολάβος που έχουν αναλάβει την εκτέλεση της οικοδομικής εργασίας ή του τεχνικού έργου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία της αναγγελίας, τα στοιχεία που περιλαμβάνει, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

5. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 4.»

Άρθρο 40

Ηλεκτρονική αναγγελία οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού

1. Ο εργοδότης υποχρεούται να αναγγέλλει, με ηλεκτρονική υποβολή των σχετικών εντύπων που προβλέπονται στην υ.α. 295/2014 (Β' 2390) στο πληροφοριακό

σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «ΕΡΓΑΝΗ», κάθε περίπτωση οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού ή καταγγελίας σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου ή λήξης σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου το αργότερο δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την ημέρα αποχώρησης του μισθωτού ή καταγγελίας της σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου ή λήξης της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου, αντίστοιχα.

2. Η αναγγελία οικειοθελούς αποχώρησης του μισθωτού θα πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά είτε από ηλεκτρονικά σαρωμένο έντυπο υπογεγραμμένο από τον εργοδότη και τον εργαζόμενο είτε από εξώδικη δήλωση του εργοδότη προς τον εργαζόμενο, με την οποία τον ενημερώνει ότι έχει χωρήσει οικειοθελής αποχώρησή του και ότι αυτή θα αναγγελθεί στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ». Στην τελευταία περίπτωση, η εξώδικη δήλωση του εργοδότη επιδίδεται στον εργαζόμενο το αργότερο δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την οικειοθελή του αποχώρηση και η αναγγελία γίνεται την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την επίδοση της εξώδικης δήλωσης. Αν ο εργοδότης δεν τηρήσει εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις αναγγελίας οικειοθελούς αποχώρησης, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής των συνοδευτικών εγγράφων της παρούσας, η σύμβαση εργασίας θεωρείται ότι λύθηκε με άτακτη καταγγελία του εργοδότη.

Άρθρο 41

Αποκλεισμός από δημόσιες συμβάσεις και χρηματοδοτήσεις λόγω παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας

1. Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, υπηρεσιών και προμηθειών, εφόσον ο φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα. Την ίδια υποχρέωση υπέχουν και οι φορείς διαχείρισης προγραμμάτων χρηματοδότησης, ενισχύσεων ή επιδοτήσεων σε περίπτωση αίτησης συμμετοχής ενός οικονομικού φορέα στο πρόγραμμα.

2. Ως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα νοείται η επιβολή σε βάρος του οικονομικού φορέα, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής δήλωσης συμμετοχής στην εκάστοτε διαδικασία, τριών (3) πράξεων επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την υ.α. 2063/Δ1632/2011 (Β' 266), ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας ή δύο (2) πράξεων επιβολής προστίμου που αφορούν την αδήλωτη εργασία.

3. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής σε προγράμματα ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στις αναθέτουσες αρχές ή τους φορείς διαχείρισης, κατά περίπτωση, είτε το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης είτε υπεύθυνη δήλωση, στην οποία δηλώνουν ότι δεν έχουν διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 2.

4. Στη σύμβαση που συνάπτει η εκάστοτε δημόσια αρχή με κάθε αντισυμβαλλόμενο περιλαμβάνεται ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του ε-

παγγελματικού κινδύνου. Όταν δεν αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και όροι, η σύμβαση είναι άκυρη και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής.

5. Η αναθέτουσα αρχή ή ο φορέας διαχείρισης υποχρεούται, αμέσως μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, αντιστοίχως, να υποβάλει γραπτό αίτημα προς τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων για τη χορήγηση πιστοποιητικού, από το οποίο να προκύπτουν όλες οι πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα. Το πιστοποιητικό αποστέλλεται μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή του αιτήματος. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας, τεκμαίρεται ότι ο οικονομικός φορέας δεν έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, όπως αυτό ορίζεται στην παραγράφο 2.

6. Αν ο συμβαλλόμενος με την αναθέτουσα αρχή αναθέσει την εκτέλεση της σύμβασης ή μέρους αυτής σε τρίτο, ο τελευταίος πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το συμβαλλόμενο με την αναθέτουσα αρχή και να υποβάλλει τα ίδια έγγραφα με αυτόν.

7. Κατά την εκτέλεση της σύμβασης, όταν το ΣΕΠΕ διαπιστώνει παραβάσεις που χαρακτηρίζονται ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, ενημερώνει εγγράφως την αναθέτουσα αρχή ή το φορέα διαχείρισης. Η επιβολή για δεύτερη φορά κύρωσης από το ΣΕΠΕ για τις ως άνω παραβάσεις οδηγεί υποχρεωτικά σε έκπτωση του οικονομικού φορέα από τη σύμβαση ή το πρόγραμμα.

8. Η παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 καταργείται και οι υπόλοιπες παράγραφοι του άρθρου αναριθμούνται αντίστοιχα.

Άρθρο 42

Τροποποίηση του άρθρου 16 του ν. 2874/2000

Στο άρθρο 16 του ν. 2874/2000 (Α' 286) προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Ο εργοδότης υποχρεούται να εφοδιάζει τους εργαζόμενους με αντίγραφο της κατάστασης προσωπικού ή απόσπασμα αυτής όταν απασχολούνται εκτός της έδρας ή του παραρτήματος της επιχείρησης.»

Άρθρο 43

Τροποποίηση του άρθρου 4 του π.δ. 240/2006

Στο άρθρο 4 του π.δ. 240/2006 (Α' 252) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Η ενημέρωση που παρέχει ο εργοδότης και τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων καταγράφονται σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τον εργοδότη και τους εκπροσώπους των εργαζομένων.»

Άρθρο 44

Τροποποίηση του άρθρου 5 του π.δ. 240/2006

Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 5 του π.δ. 240/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν, στο κατάλληλο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου της επιχείρησης ή της εγκατάστασης, να καθορίζουν ελεύθερα και οποτεδήποτε, μέσω γραπτής συμφωνίας, τις πρακτικές

λεπτομέρειες ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων.»

Άρθρο 45

Τροποποίηση του άρθρου 8 του π.δ. 240/2006

Στο άρθρο 8 του π.δ. 240/2006 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Οποιαδήποτε ουσιαστική μεταβολή επέλθει στη σύμβαση εργασίας από απόφαση του εργοδότη, η οποία ελήφθη κατά παράβαση των υποχρεώσεων του άρθρου 4, είναι άκυρη, διατηρούμενων των δικαιωμάτων του άρθρου 7 του ν. 2112/1920 (Α' 67).»

Άρθρο 46

Παρένθετη μητρότητα

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4097/2012 (Α' 235) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Το ως άνω επίδομα μπορεί να χορηγείται και στις κιοφόρους αυτοαπασχολούμενες γυναίκες, τις τεκμαιρόμενες αυτοαπασχολούμενες μητέρες του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα και στις αυτοαπασχολούμενες γυναίκες που υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως δύο ετών.»

2. Η τεκμαιρόμενη μητέρα του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα που αποκτά τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας δικαιούται το μεταγενέθλιο τμήμα της άδειας μητρότητας που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 της ΕΓΣΣΕ 1993 και του άρθρου 7 της ΕΓΣΣΕ 2000-2001, το οποίο κυρώθηκε με το άρθρο 11 του ν. 2874/2000, καθώς και τις πάσης φύσεως αποδοχές και επιδόματα που συνδέονται με αυτήν, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις επιμέρους καταστατικές διατάξεις του φορέα ασφάλισής της.

3. Στο άρθρο 142 του ν. 3655/2008 (Α' 58) προστίθεται ένατο εδάφιο ως εξής:

«Την ειδική παροχή προστασίας μητρότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, δικαιούται και η τεκμαιρόμενη μητέρα του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα που αποκτά τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας.»

Άρθρο 47

Ειδική γονική άδεια σοβαρών νοσημάτων των παιδιών

Στην παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4075/2012 (Α' 89) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Η ανωτέρω άδεια χορηγείται, κατά την ως άνω διαδικασία, και στο φυσικό, θετό ή ανάδοχο γονέα παιδιού ηλικίας έως δεκαοκτώ (18) ετών συμπληρωμένων, το οποίο πάσχει από βαριά νοητική στέρηση ή σύνδρομο Down ή αυτισμό.»

Άρθρο 48

Ειδική προστασία μητέρας λόγω υιοθεσίας και παρένθετης μητρότητας

Στο άρθρο 15 του ν. 1483/1984 (Α' 153) προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η προστασία έναντι της καταγγελίας της σχέσης εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ισχύει και για τις εργαζόμενες που υιοθετούν τέ-

κνο ηλικίας έως έξι (6) ετών, με χρονική αφετηρία την τοποθέτηση του τέκνου στην οικογένεια, καθώς και για τις εργαζόμενες που εμπλέκονται στη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας, είτε ως τεκμαιρόμενες μητέρες, με χρονική αφετηρία τη γέννηση του παιδιού, είτε ως κυοφόροι γυναίκες.»

Άρθρο 49

Ταχεία εκδίκαση διαφορών για άκυρη απόλυση, μισθούς υπερημερίας και καθυστερούμενους μισθούς

Στο άρθρο 621 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η συζήτηση των αγωγών και των τακτικών ένδικων μέσων επί των διαφορών για άκυρη απόλυση, μισθούς υπερημερίας και καθυστερούμενους μισθούς προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή τους. Αν αναβληθεί η συζήτηση, αυτή προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες. Η απόφαση του δικαστηρίου δημοσιεύεται υποχρεωτικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη συζήτηση της αγωγής ή του τακτικού ένδικου μέσου.»

Άρθρο 50

Τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Μετά το άρθρο 636 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται νέο άρθρο 636Α ως εξής:

«Άρθρο 636 Α

1. Κατά τις διατάξεις των άρθρων 623 έως 636 μπορεί να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού, εφόσον η σύναψη της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας και το ύψος του μισθού αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο ή με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, η οποία εκδόθηκε μετά από ομολογία ή αποδοχή της αίτησης από τον οφειλέτη. Η εργασία που αντιστοιχεί στον μισθό για τον οποίο ζητείται η έκδοση διαταγής πληρωμής τεκμαίρεται ότι έχει παρασχεθεί.

2. Η αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής υποβάλλεται και στον κατά τόπο αρμόδιο δικαστή της παραγράφου 1 του άρθρου 621.

3. Η συζήτηση της ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής, που εκδόθηκε για απαιτήσεις της παραγράφου 1, προσδιορίζεται κατά προτεραιότητα στην συντομότερη διαθέσιμη δικάσιμο και πάντως όχι πέραν των τριών (3) μηνών από την κατάθεσή της. Αν αναβληθεί η συζήτηση, αυτή προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες.

4. Τυχόν ειδικότερες διατάξεις που ισχύουν για τις διαφορές του άρθρου 614 αριθμ. 3 σχετικά με την καταβολή δικαστικού ενσήμου, τέλους απογράφου, παραβόλου και κάθε άλλου τέλους ή φόρου ισχύουν ανάλογα και για τη διαταγή πληρωμής του παρόντος άρθρου, την ανακοπή που ασκείται κατ' αυτής, καθώς και για τα ένδικα μέσα και βοηθήματα που ασκούνται κατά της απόφασης επί της ανακοπής.»

Άρθρο 51

Τροποποίηση του άρθρου 71 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Το άρθρο 71 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις εργατικές διαφορές καθώς και στη διαδικασία

έκδοσης διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού δεν καταβάλλεται το κατά το νόμο ΓΠΟΗ/1912 (Α' 3) δικαστικό ένσημο, για το μέχρι του ποσού της εκάστοτε καθ' ύλην αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου αίτημα της αγωγής ή της αίτησης αντίστοιχα. Στις περιπτώσεις εργατικών διαφορών, καθώς και αιτήσεων για την έκδοση διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού, για τις οποίες καταβάλλεται δικαστικό ένσημο, αυτό καθορίζεται σε ποσοστό τέσσερα τοις χιλίοις (4%) επί της αξίας του αντικειμένου της αγωγής, της αίτησης ή άλλου δικογράφου που υποβάλλεται σε οποιοδήποτε δικαστήριο του Κράτους και υπόκειται σε δικαστικό ένσημο κατά τις οικείες διατάξεις.»

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Άρθρο 52

Χορήγηση βοηθήματος και ενίσχυση της απασχόλησης των αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων

1. Στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152) η φράση «ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ και το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ» αντικαθίσταται με τη φράση «ασφαλισμένους που υπάγονται στον Ε.Φ.Κ.Α. και για τους οποίους, βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν κατά την 31.12.2016, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στον τένος ΟΑΕΕ και στο τένος ΕΤΑΠ-ΜΜΕ» και η φράση «ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ» αντικαθίσταται με τη φράση «ασφαλισμένους που υπάγονται στον Ε.Φ.Κ.Α. και για τους οποίους, βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν κατά την 31.12.2016, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στο τένος ΕΤΑΑ».

2. Το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σκοπός του λογαριασμού είναι η χορήγηση βοηθήματος σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης διακοπής του επαγέλματος και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) μηνών, καθώς και η ενίσχυση της απασχόλησης των προσώπων που καλύπτονται από τους ανωτέρω κλάδους.»

3. Στο τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 η φράση «ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ» αντικαθίσταται με τη φράση «ασφαλισμένους του Ε.Φ.Κ.Α., για τους οποίους, βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν κατά την 31.12.2016, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στο τένος ΕΤΑΑ», η φράση «το 1/2 της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας» αντικαθίσταται με τη φράση «το 60% του ποσού που αντιστοιχεί στο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, αναγόμενο σε ετήσια βάση» και η φράση «το τελευταίο 8μηνο» αντικαθίσταται με τη φράση «το τελευταίο 6μηνο».

4. Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 η φράση «των Ασφαλιστικών Οργανισμών ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ, ΕΤΑΠ-ΜΜΕ» αντικαθίσταται με τη φράση «που υπάγονται στον Ε.Φ.Κ.Α. και για τους οποίους, βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν κατά την 31.12.2016, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στον τένος ΟΑΕΕ, στο τένος ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και στο τένος ΕΤΑΑ».

5. Στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 η φράση «από τα οικεία ταμεία» αντικαθίσταται με τη φράση «από τον Ε.Φ.Κ.Α.».

6. Στο τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 η φράση «του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας μετά γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των αρμόδιων οργανισμών και γνώμη του ΣΚΑ» αντικαθίσταται με τη φράση «του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης».

7. Το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152) αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ, καταρτίζονται προγράμματα για την ενίσχυση της απασχόλησης των προσώπων που καλύπτονται από τους κλάδους της περίπτωσης α', καθορίζονται και εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια για την ενίσχυση, η διαδικασία, ο χρόνος, ο τόπος και ο τρόπος της ενίσχυσης, το ύψος αυτής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την απόδειξη των όρων και προϋποθέσεων χορήγησής της, καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την καταβολή της, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την αναστολή ή τη διακοπή της και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος, εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων των παραγράφων 2 και 4 έως 8 του άρθρου 29 του ν. 1262/1982 (Α' 70). Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι διαδικασίες μεταφοράς των διαθέσιμων πόρων των δύο κλάδων της περίπτωσης α', καθώς και το ποσοστό συμμετοχής τους στο πρόγραμμα.»

Άρθρο 53

Προϋποθέσεις επιδότησης ανεργίας λόγω καταγγελίας κατόπιν μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων εργασίας

Στο άρθρο 7 του ν. 1545/1985 (Α' 91) προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6.α) Ο άνεργος, ο οποίος έχει ασκήσει το δικαίωμα που του παρέχει το άρθρο 7 του ν. 2112/1920 (Α' 67) και έχει θεωρήσει τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας του ως καταγγελία της σχέσης εργασίας από τον εργοδότη, επιδοτείται εάν, μαζί με την αίτηση για επιδότηση, προσκομίσει στον ΟΑΕΔ την εξώδικη δήλωση με την οποία άσκησε το εν λόγω δικαίωμα, καθώς και αποδεικτικό της κοινοποίησής της στον εργοδότη, έγγραφο. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία για την υποβολή αίτησης για επιδότηση ξεκινά από την κοινοποίηση της εξώδικης δήλωσης στον εργοδότη.

β) Εντός έξι (6) μηνών από την υποβολή της αίτησης για επιδότηση, ο άνεργος οφείλει να προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ είτε έγγραφα που αποδεικνύουν την εξόφληση της αποζημίωσης απόλυσης από τον εργοδότη είτε την αγωγή που άσκησε κατά του εργοδότη με βάση το ασκηθέν δικαίωμα που του παρέχει το άρθρο 7 του ν. 2112/1920. Σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και εάν η ασκηθείσα αγωγή δεν γίνει τελεσίδικα δεκτή, η επιδότηση ανεργίας διακόπτεται και τα ήδη καταβληθέντα ποσά επιστρέφονται αναδρομικά. Εντός προθεσμίας ε-

ξήντα (60) ημερών από την τελεσίδικια της απόφασης που θα εκδοθεί επί της αγωγής, τόσο ο άνεργος όσο και ο εναγόμενος εργοδότης, εφόσον έχει ενημερωθεί από τον ΟΑΕΔ για την επιδότηση του ανέργου, υποχρεούνται να προσκομίσουν στον ΟΑΕΔ την εκδοθείσα απόφαση, ειδάλλως επιβάλλεται πρόστιμο ύψους τριακοσίων (300) ευρώ σε βάρος καθενός από τους υπόχρεους.

γ) Αντί να λάβει το επίδομα ανεργίας, κατά τα ανωτέρω, ο άνεργος, με σχετική αίτησή του προς τον ΟΑΕΔ, η οποία κατατίθεται ταυτόχρονα με την προσκόμιση της εξώδικης δήλωσης της περίπτωσης α', μπορεί να επιλέξει να λάβει αναδρομικά το σύνολο της επιδότησης ανεργίας που δικαιούται, εφόσον προσκομίσει στον ΟΑΕΔ δικαστική απόφαση που κάνει τελεσίδικα δεκτή την αγωγή που άσκησε κατά του εργοδότη με βάση το ασκηθέν δικαίωμα που του παρέχει το άρθρο 7 του ν. 2112/1920.»

Άρθρο 54

Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 4144/2013

Η παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 4144/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τη σύσταση, αλλοίωση, μετάθεση ή κατάργηση εμπράγματων δικαιωμάτων επί των πάσης φύσεως ακινήτων του καταργηθέντος ΟΕΚ που περιέρχονται σε αυτόν, ο ΟΑΕΔ απαλλάσσεται από κάθε δημόσιο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο (άμεσο ή έμμεσο), από κάθε εισφορά και τέλος υπέρ Δημοσίου ή τρίτων και απολαύει εν γένει όλων ανεξαιρέτως των δικαστικών, διοικητικών και οικονομικών ατελειών και προνομίων του Δημοσίου. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που εισάγουν ειδικότερες ρυθμίσεις, ατέλειες ή απαλλαγές υπέρ του καταργηθέντος ΟΕΚ για τη διαχείριση των ακινήτων του ισχύουν και υπέρ του ΟΑΕΔ. Ο ΟΑΕΔ απαλλάσσεται από την καταβολή κάθε είδους τελών για την εγγραφή στο Εθνικό Κτηματολόγιο εμπραγμάτων δικαιωμάτων του καταργηθέντος ΟΕΚ που περιέρχονται σε αυτόν.»

Άρθρο 55

Έγκριση προϋπολογισμών όλων των εποπτευομένων από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης φορέων

Η παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 3863/2010 (Α' 115) εφαρμόζεται για την έγκριση των προϋπολογισμών όλων των φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 56

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 (Α' 31)

Η περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 (Α' 31) αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από πρόταση των Διοικητών των Υγειονομικών Περιφερειών, συνιστώνται πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές, για την παραπομπή σε αυτές θεμάτων υγειονομικής περίθαλψης, πιστοποίησης νόσου που επιφέρει ανικανότητα για εργασία, χαρακτηρισμού ανικανότητας προς εργασία οφειλόμενη σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια για αλλαγή θέσης εργασίας,

καθώς και κρίσης ικανότητας προς εργασία για την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση, με την οποία ορίζονται η συγκρότηση, οι αρμοδιότητές τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

Άρθρο 57 **Διάταξη για το NAT**

1. Η κυριότητα του επί της οδού Εθνικής Αντιστάσεως 1 στον Πειραιά ακινήτου παραμένει στο NAT, για τη στέγαση των υπηρεσιών του, και την άσκηση των μη ασφαλιστικών αρμοδιοτήτων του. Ομοίως στην κυριότητα του NAT παραμένουν δύο αυτοκίνητα που εξυπηρετούσαν τις ανάγκες μετακίνησης στο NAT μέχρι 31.12.2016.

2. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει την 1.1.2017.

Άρθρο 58 **Σύσταση οργανικών θέσεων ΠΕ Πληροφορικής στον ΟΑΕΔ**

Στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) συνιστώνται δέκα (10) οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, κλάδου ΠΕ Πληροφορικής.

Προσόντα διορισμού είναι τα προβλεπόμενα στο π.δ. 50/2001 (Α' 39), και επιπλέον απαιτείται κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ως εξής:

α) Για τις τέσσερις (4) θέσεις, σε ένα από τα επιστημονικά πεδία, Πληροφορικής ή Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ή Εφαρμοσμένης Πληροφορικής ή Επιστήμης Υπολογιστών ή Επιστήμης και Τεχνολογίας Υπολογιστών και

β) για τις έξι (6) θέσεις, σε ένα από τα επιστημονικά πεδία, Ηλεκτρολόγου Μηχανικού και Μηχανικού Υπολογιστών ή Ηλεκτρολόγου Μηχανικού και Τεχνολογίας Υπολογιστών ή Μηχανικού Η/Υ και Πληροφορικής ή Ηλεκτρονικού και Μηχανικού Υπολογιστών ή Μηχανικών Πληροφοριακών & Επικοινωνιακών Συστημάτων ή Μηχανικών Η/Υ Τηλεπικοινωνιών και Δικτύων.

Πρόσθετα προσόντα μπορεί κάθε φορά να καθορίζονται με την προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων, ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ.

Άρθρο 59 **Παράταση συμβάσεων επικουρικού προσωπικού**

Η ισχύς των συμβάσεων του επικουρικού προσωπικού των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16) και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών του π.δ. 265/1979 (Α' 74) μπορεί να παρατείνεται μέχρι την κατάρτιση προσωρινών πινάκων διοριστέων της εκκρεμούσης, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διαδικασίας επιλογής προσωπικού, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3329/2005 (Α' 81) και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31.1.2018. Οι συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου παρατείνονται μόνο εφόσον η δαπάνη καλύπτεται από τους οικείους προϋπολογισμούς των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών, αντίστοιχα.

Άρθρο 60 **Περιεχόμενο προστασίας**

Στο ν.δ. 162/1973 (Α' 227) προστίθεται άρθρο 2 ως εξής:

«Άρθρο 2 **Περιεχόμενο προστασίας**

1. Η προστασία των υπερηλίκων και χρονίως πασχόντων ατόμων εξασφαλίζεται με την ανάπτυξη προγραμμάτων ανοικτής κοινωνικής φροντίδας, καθώς και κλειστής περιθαλψής που καταρτίζει και εφαρμόζει το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας ζωής, την εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και περιθαλψής αυτών.

2. Τα ανωτέρω προγράμματα δύνανται να υλοποιούνται είτε από τους φορείς του άρθρου 3 του ν. 2646/1998 (Α' 236) είτε από τις επιχειρήσεις των ΟΤΑ Α' βαθμού είτε από ιδιωτικούς φορείς κερδοσκοπικού χαρακτήρα που, σύμφωνα με τις καταστατικές τους διατάξεις έχουν σκοπό την κοινωνική ανάπτυξη και πρόνοια ή συναφή προς τα ανωτέρω σκοπό.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η μορφή και το περιεχόμενο των καταρτιζόμενων προγραμμάτων, οι φορείς υλοποίησης αυτών, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια, η διαδικασία υπαγωγής των ωφελούμενων στα προβλεπόμενα προγράμματα της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο σχετικό θέμα.»

ΜΕΡΟΣ Δ' **ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ** **ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ** **ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ** **ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 61 **Σκοπός**

Αντικείμενο του παρόντος μέρους αποτελεί η θέσπιση ενός γενικού πλαισίου ρυθμίσεων κατ' εφαρμογή διατάξεων της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, που κυρώθηκαν με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012 (Α' 88). Σκοπός του παρόντος μέρους είναι η άρση των εμποδίων που δυσχεραίνουν την πλήρη και ισότιμη συμμετοχή των Ατόμων με Αναπηρίες (ΑμεΑ) στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας.

Άρθρο 62 **Ορισμοί**

1. Ως «Ατομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ)» νοούνται τα άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, ψυχικές, διανοητικές ή αισθητηριακές δυσχέρειες, οι οποίες σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια, ιδίως θεσμικά, περιβαλλοντικά ή εμπόδια κοινωνικής συμπεριφοράς, δύνανται να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή των ατόμων αυτών στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου:

α) ως «Σύμβαση» ορίζεται η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ που υπογράφηκε

στη Νέα Υόρκη στις 30 Μαρτίου 2007 και κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012 (Α΄ 88),

β) ως «Πρωτόκολλο» ορίζεται το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 27 Σεπτεμβρίου 2010 και κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012,

γ) ως «Επιτροπή» ορίζεται η Επιτροπή για τα δικαιώματα των ΑμεΑ που συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 34 της Σύμβασης.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 2 και 3 της Σύμβασης διέπουν και το παρόν μέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ** **ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ** **ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ**

Άρθρο 63 **Γενικές υποχρεώσεις**

1. Κάθε φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υποχρεούται να διευκολύνει την ισότιμη άσκηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ στο πεδίο των αρμοδιοτήτων ή δραστηριοτήτων του, λαμβάνοντας κάθε πρόσφορο μέτρο και απέχοντας από οποιαδήποτε ενέργεια ή πρακτική που ενδέχεται να θίγει την άσκηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ.

Ιδίως υποχρεούται:

α) να αφαιρεί υφιστάμενα εμπόδια κάθε είδους,

β) να τηρεί τις αρχές καθολικού σχεδιασμού σε κάθε τομέα της αρμοδιότητάς του ή της δραστηριοποίησής του, προκειμένου να διασφαλίζει για τα ΑμεΑ την προσβασιμότητα των υποδομών, των υπηρεσιών ή των αγαθών που προσφέρει,

γ) να παρέχει, όπου απαιτείται σε συγκεκριμένη περίπτωση, εύλογες προσαρμογές υπό τη μορφή εξατομικευμένων και κατάλληλων τροποποιήσεων, ρυθμίσεων και ενδεδειγμένων μέτρων, χωρίς την επιβολή δυσανάλογου ή αδικαιολόγητου βάρους,

δ) να απέχει από πρακτικές, συνήθειες και συμπεριφορές που συνεπάγονται διακρίσεις σε βάρος των ΑμεΑ,

ε) να προάγει με θετικά μέτρα την ισότιμη συμμετοχή και άσκηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ στον τομέα της αρμοδιότητάς ή δραστηριότητάς του.

2. Οι κατά την παράγραφο 1 υπόχρεοι οφείλουν κατά τις συναλλαγές τους με ΑμεΑ να διασφαλίζουν βασική πληροφόρηση μέσω τρόπων, μορφών και μέσων επικοινωνίας, όπως ορίζονται στη Σύμβαση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης έπειτα από συνεργασία με τον Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και κατόπιν διαβούλευσης με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ εξειδικεύονται οι υπόχρεοι φορείς, οι τρόποι, οι μορφές και τα μέσα προσβάσιμης επικοινωνίας, καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 64 **Ένταξη της διάστασης της αναπηρίας** **στις δημόσιες πολιτικές**

1. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές ενσωματώνουν τη διάσταση της αναπηρίας σε κάθε δημόσια πολιτική, διοικητική διαδικασία, δράση, μέτρο και πρόγραμμα της αρμοδιότητάς τους με στόχο την εξάλειψη, αποκατάσταση και αποτροπή ανισοτήτων μεταξύ ατόμων με και χωρίς αναπηρίες. Για το σκοπό αυτόν:

α) Υποβάλλουν εκθέσεις στα οικεία Επιμέρους Σημεία Αναφοράς του άρθρου 73 σχετικά με τις δράσεις, τα μέτρα και τα προγράμματα που υιοθετούν για την επίτευξη της ισότητας των ΑμεΑ,

β) υιοθετούν ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες για τα θέματα αναπηρίας, όπως αυτοί καθορίζονται από αρμόδια διεθνή και ευρωπαϊκά όργανα, ώστε να καθίσταται δυνατή η μέτρηση και η αξιολόγηση της ενσωμάτωσης της διάστασης της αναπηρίας,

γ) συλλέγουν και τηρούν επιμέρους στατιστικά στοιχεία για την αναπηρία ως προς τους τομείς ευθύνης τους.

2. Με κοινή απόφαση των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών κατόπιν συνεργασίας με τον Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης εξειδικεύονται οι υπόχρεοι φορείς, οι διαδικασίες υλοποίησης καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 65 **Καθολικός σχεδιασμός διοικητικών προϊόντων,** **περιβαλλόντων και υπηρεσιών, εύλογες προσαρμογές**

1. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές, σε συνεργασία με τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς του άρθρου 73, υποχρεούνται να τηρούν την αρχή του καθολικού σχεδιασμού του άρθρου 2 της Σύμβασης, όπως εξειδικεύεται και επικαιροποιείται κάθε φορά, κατά το σχεδιασμό δημοσίων πολιτικών, διοικητικών υπηρεσιών και προϊόντων, διαδικασιών, περιβαλλόντων και οργανωτικών δομών, που θα μπορούν να χρησιμοποιούνται από όλους στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, χωρίς να απαιτούνται ειδικές προσαρμογές ή εξειδικευμένος σχεδιασμός. Για την επικαιροποίηση προδιαγραφών και οδηγιών εφαρμογής του καθολικού σχεδιασμού οι υπόχρεοι τελούν σε διαβούλευση με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ.

2. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές υποχρεούνται να λαμβάνουν ενδεδειγμένα μέτρα προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες ενός ή περισσότερων ΑμεΑ προκειμένου να διασφαλιστεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης. Στις ως άνω εύλογες προσαρμογές, οι οποίες παρέχονται υπό την προϋπόθεση της μη επιβολής δυσανάλογου ή αδικαιολόγητου βάρους, περιλαμβάνονται ενδεικτικά, μέτρα παροχής υποστηρικτικής τεχνολογίας, προσωπικής βοήθειας και ενδιαμέσων, εξατομικευμένη προσαρμογή διαδικασιών ή πρακτικών, εξειδικευμένες υπηρεσίες και βοηθητικές υπηρεσίες για την επικοινωνία.

Άρθρο 66
Πρόσβαση στο φυσικό, δομημένο
και ηλεκτρονικό περιβάλλον

1. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους μεριμνούν για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των ΑμεΑ στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, τόσο σε συνθήκες συνθήκες όσο και σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

2. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους, διασφαλίζουν την ισότιμη πρόσβαση των ΑμεΑ στο ηλεκτρονικό περιβάλλον, ιδίως στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, πληροφορίες και υπηρεσίες, περιλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και των υπηρεσιών διαδικτύου.

Άρθρο 67
Επικοινωνία ΑμεΑ με διοικητικές αρχές,
γλώσσες και μορφές επικοινωνίας

1. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές όταν συναλλάσσονται με ΑμεΑ υποχρεούνται να παρέχουν πρόσφορα μέσα επικοινωνίας και πρόσβαση στην πληροφόρηση. Στην ως άνω υποχρέωση περιλαμβάνονται ενδεικτικά, η πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και η κοινοποίηση διοικητικών πράξεων σε ΑμεΑ σε προσβάσιμες μορφές, καθώς και η διασφάλιση της προηγούμενης ακρόασης με πρόσφορους τρόπους, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α' 45). Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης, σε συνεργασία με το Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και με το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 72 και κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, προσδιορίζονται τα είδη των προσφορών μέσων, των προσβάσιμων μορφών και των τρόπων επικοινωνίας που υιοθετούνται από τις υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

2. Η ελληνική νοηματική γλώσσα αναγνωρίζεται ως ισότιμη με την ελληνική γλώσσα. Το κράτος λαμβάνει μέτρα για την προώθησή της, καθώς και για την κάλυψη όλων των αναγκών επικοινωνίας των κωφών και βαρήκοων πολιτών.

3. Η ελληνική γραφή Μπράιγ (Braille) αναγνωρίζεται ως μορφή επικοινωνίας των τυφλών Ελλήνων πολιτών. Το κράτος υποχρεούται να λάβει μέτρα για την προώθησή της, καθώς και για την κάλυψη των αναγκών επικοινωνίας των ως άνω πολιτών.

Άρθρο 68
Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση και κατάρτιση σε θέματα δικαιωμάτων ΑμεΑ

1. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές ενημερώνουν και ευαισθητοποιούν το προσωπικό, τους συναλλασσόμενους και τους αποδέκτες των υπηρεσιών τους σχετικά με τα δικαιώματα των ΑμεΑ και τον καθολικό σχεδιασμό. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ύστερα από δημόσια δια-

βούλευση με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, εξειδικεύονται οι τρόποι ενημέρωσης, τα εργαλεία και τα μέσα ευαισθητοποίησης, καθώς και το περιεχόμενο των παρεμβάσεων για την υλοποίηση του περιεχομένου της παρούσας παραγράφου.

2. Προς το σκοπό της εκπαίδευσης φοιτητών, σπουδαστών αλλά και της κατάρτισης δικαστικών λειτουργών και στελεχών του δημόσιου τομέα σε θέματα δικαιωμάτων και ίσης μεταχείρισης των ΑμεΑ, τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών και η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας μεριμνούν για τη συμπερίληψη στα προγράμματα σπουδών και στα επιμορφωτικά τους σεμινάρια εκπαιδευτικών ενότητων που αφορούν στα δικαιώματα των ΑμεΑ, όπως αυτά απορρέουν από τη Σύμβαση. Με αποφάσεις των οικείων Υπουργών, σε συνεργασία με το Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 72, ρυθμίζονται οι επιμέρους θεματικές ενότητες, το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών ενότητων, καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα.

Άρθρο 69
Μη διάκριση στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και στις
οπτικοακουστικές δραστηριότητες

1. Τα ΜΜΕ, έντυπα και ηλεκτρονικά, προωθούν την εμπέδωση και τον σεβασμό της αρχής της μη διάκρισης. Για τον σκοπό αυτό, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) στους Κώδικες Δεοντολογίας Ειδησεογραφικών Εκπομπών, Διαφημίσεων και Ψυχαγωγικών Προγραμμάτων που καταρτίζει, οφείλει να συμπεριλαμβάνει ρυθμίσεις που αποβλέπουν στην πραγμάτωση της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας, στην ανάπτυξη ενός πλουραλιστικού διαλόγου για τα προβλήματα των ΑμεΑ και την προαγωγή της ουσιαστικής ισότητας μεταξύ ατόμων με και χωρίς αναπηρία.

2. Οι πάροχοι υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης και επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένου και του διαδικτύου, υποχρεούνται να αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες, όπως ομιλούσες ιστοσελίδες, υποτιτλισμό, ακουστική περιγραφή, διερμηνεία νοηματικής, προκειμένου να διασφαλίσουν την πρόσβαση των ΑμεΑ σε αυτά. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης καθορίζονται τα μέσα, η διαδικασία καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 70
Νομοπαραγωγική διαδικασία, ανάλυση συνεπειών
ρυθμίσεων και παραγωγή επίσημων στατιστικών
για τα ΑμεΑ

1. Κατά το στάδιο της νομοπαραγωγικής διαδικασίας τα αρμόδια όργανα συνεκτιμούν τα δικαιώματα των ΑμεΑ, όπως αυτά περιγράφονται στη Σύμβαση και κατά τη διάρκεια της κατάρτισης σχεδίων νόμου, συνεργάζονται με το Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 7 και με το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 72 και τελούν

σε διαβούλευση με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ.

2. Στην ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων που συνοδεύει κάθε σχέδιο νόμου, προσθήκη ή τροπολογία, καθώς και κανονιστικές αποφάσεις μείζονος οικονομικής ή κοινωνικής σημασίας, συμπεριλαμβάνεται ειδική ενότητα τεκμηρίωσης της συμβατότητας των προτεινόμενων ρυθμίσεων με τη Σύμβαση, καθώς και των ειδικών συνεπειών των προτεινόμενων ρυθμίσεων στα ΑμεΑ.

3. Η Ελληνική Στατιστική Αρχή και οι υπηρεσίες και φορείς που περιλαμβάνονται στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα αναπτύσσουν, παράγουν και διαδίδουν σύμφωνα με τις αρχές του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος και την κείμενη νομοθεσία επίσημες στατιστικές σχετικά με τα ΑμεΑ, καθώς και με τα εμπόδια που αυτά αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 71

Αρμοδιότητα για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ – Συντονιστικός Μηχανισμός στην Κυβέρνηση

1. Ο Υπουργός Επικρατείας, αρμόδιος για τη συνοχή του κυβερνητικού έργου, ορίζεται ως Συντονιστικός Μηχανισμός σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 33 της Σύμβασης. Στην αρμοδιότητά του ανήκουν ειδικότερα:

α) Η παρακολούθηση θεμάτων που αφορούν στα δικαιώματα των ΑμεΑ,

β) ο συντονισμός των αρμόδιων Υπουργείων για τη χάραξη και την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών που προάγουν τα δικαιώματα των ΑμεΑ,

γ) η συνεργασία με το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 72,

δ) ο συντονισμός και η παρακολούθηση του έργου των συναρμόδιων Υπουργείων για την εφαρμογή της Σύμβασης στον ιδιωτικό τομέα,

ε) οι αρμοδιότητες που καθορίζονται από τη Σύμβαση και το Πρωτόκολλο σε σχέση με την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης.

2. Με απόφαση του Πρωθυπουργού και εφόσον δεν υπάρχει Υπουργός Επικρατείας με αρμοδιότητα τη συνοχή του κυβερνητικού έργου, μπορεί η αρμοδιότητα του παρόντος άρθρου να ανατίθεται σε άλλον Υπουργό.

3. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Επικρατείας της παραγράφου 1, μπορεί να συνιστώνται στο γραφείο του ως άνω Υπουργού μέχρι δύο (2) θέσεις μετακλητών διοικητικών υπαλλήλων ή ειδικών συνεργατών εξειδικευμένων σε θέματα αναπηρίας.

Άρθρο 72

Ορισμός Κεντρικού Σημείου Αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης

1. Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται ως Κεντρικό Σημείο Αναφοράς για θέματα σχετιζόμενα με την εφαρμογή της Σύμβασης.

2. Στην αρμοδιότητα του Κεντρικού Σημείου Αναφοράς ανήκει:

α) Η υποδοχή και ο χειρισμός ζητημάτων που άπτονται της εφαρμογής της Σύμβασης σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο,

β) η συνεργασία με τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς του άρθρου 73,

γ) η διασύνδεση με το Πλαίσιο Προαγωγής της Σύμβασης του άρθρου 74,

δ) η διαβούλευση με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων, οργανωμένες ή μη που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ,

ε) η παροχή ενημέρωσης και κατευθύνσεων για θέματα σχετικά με τα δικαιώματα των ΑμεΑ,

στ) η εκπόνηση και υποβολή στη Βουλή Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα ΑμεΑ, καθώς και η σύνταξη και υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των εκθέσεων του άρθρου 35 της Σύμβασης.

Άρθρα 73

Ορισμός Επιμέρους Σημείων Αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης ανά τομέα κυβερνητικής αρμοδιότητας

1. Με απόφαση των οικείων Υπουργών ορίζεται σε κάθε Υπουργείο ο Γενικός ή Διοικητικός Γραμματέας ως Σημείο Αναφοράς, για την παρακολούθηση υλοποίησης των υιοθετούμενων κατ' εφαρμογή της Σύμβασης δημόσιων πολιτικών στα οικεία Υπουργεία και στους εποπτευόμενους από αυτά φορείς, την προώθηση στο Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 72, προτάσεων και νομοθετικών ρυθμίσεων βέλτιστης εφαρμογής της Σύμβασης, τη σύνταξη ετήσιων εκθέσεων προόδου και την προώθηση δημόσιας διαβούλευσης για τα ως άνω θέματα.

2. Με απόφαση του Γενικού ή Διοικητικού Γραμματέα οι αρμοδιότητες του Σημείου Αναφοράς μπορεί να μεταβιβασθούν σε οργανική μονάδα επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Τμήματος.

Άρθρο 74

Πλαίσιο για την προαγωγή εφαρμογής της Σύμβασης

1. Για την προώθηση της εφαρμογής της Σύμβασης, κατά τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 33 αυτής, ορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη ως η συνταγματικά κατοχυρωμένη Ανεξάρτητη Αρχή που αποτελεί το Πλαίσιο για την Προαγωγή της εφαρμογής της Σύμβασης (εφεξής Πλαίσιο Προαγωγής).

2. Αποστολή του Πλαισίου Προαγωγής είναι η παρακολούθηση, προαγωγή και προστασία της εφαρμογής της Σύμβασης και των δημόσιων πολιτικών, για την προώθηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ. Το Πλαίσιο Προαγωγής μεταξύ άλλων:

α) Εκφράζει γνώμη για τη συμβατότητα των δημοσίων πολιτικών που προωθούνται σε κεντρικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, καθώς και για τη συμβατότητα της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας με το κανονιστικό περιεχόμενο της Σύμβασης,

β) χειρίζεται και διερευνά αναφορές που υποβάλλονται ενώπιόν του σε σχέση με την παραβίαση δικαιωμάτων των ΑμεΑ,

γ) αναλαμβάνει δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα

σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση,

δ) εκπονεί μελέτες και έρευνες, σχετικά με την υλοποίηση άρθρων της Σύμβασης σε επιμέρους τομείς,

ε) υποβάλλει ετήσια έκθεση με την αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών, της εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας και προτεινόμενα μέτρα αντιμετώπισης ελλείψεων και αναγκών που διαπιστώθηκαν, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει προτάσεις νομοθετικών ρυθμίσεων ή τροποποιήσεων,

στ) λαμβάνει κάθε άλλο πρόσφορο για την εξυπηρέτηση της αποστολής του μέτρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 75

Όπου προβλέπεται κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος μέρους η έκδοση κανονιστικών ή κοινών κανονιστικών πράξεων, αυτή λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη θέση αυτού σε ισχύ.

Άρθρο 76

1. Οι διατάξεις του παρόντος μέρους δεν θίγουν ευνοϊκότερες διατάξεις του εθνικού, κοινοτικού ή διεθνούς δικαίου σχετικές με την υλοποίηση δικαιωμάτων των ΑμεΑ και δεν αποτελούν λόγο περιορισμού του υφιστάμενου επιπέδου παρεχόμενης προστασίας.

2. Το άρθρο δεύτερο του ν. 4074/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 27 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ δεν εφαρμόζονται ως προς την εργασία και την απασχόληση στις ένοπλες δυνάμεις καθόσον αφορά σε διαφορετική μεταχείριση λόγω αναπηρίας, ή χρόνιας πάθησης σχετικής με την Υπηρεσία, όπως προβλέπεται στη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 4443/2016 (Α΄ 232)».

3. Το άρθρο τρίτο του ν. 4074/2012 καταργείται.

4. Η έκδοση του προβλεπόμενου στο άρθρο 24 του ν. 4443/2016 (Α΄ 232) προεδρικού διατάγματος για την επέκταση της προστασίας που παρέχεται για διακρίσεις μεταξύ άλλων λόγω αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης και στους τομείς της κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, των κοινωνικών παροχών και φορολογικών διευκολύνσεων, της εκπαίδευσης και της πρόσβασης στη διάθεση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται συναλλακτικά στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης και της στέγης, λαμβάνει χώρα σε συνεργασία με το Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και ύστερα από διαβούλευση με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων, οργανωμένες ή μη που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη ή ρυθμίζει διαφορετικά τα προβλεπόμενα με τις διατάξεις του παρόντος θέματα.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ» (ΣΚΛΕ)

Άρθρο 77

Έδρα – Περιφερειακά Τμήματα

1. Το Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος» (ΣΚΛΕ) εδρεύει στην Αθήνα και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

2. Περιφερειακά Τμήματα (ΠΤ) του ΣΚΛΕ δύνανται να ιδρύονται σε κάθε Περιφέρεια του άρθρου 3 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87). Ως έδρα των ΠΤ ορίζεται η πρωτεύουσα του Νομού που ανήκει στην οικεία Περιφέρεια και έχει τα περισσότερα μέλη. Ειδικώς το ΠΤ Νοτίου Αιγαίου θα έχει έδρα την Ρόδο.

Άρθρο 78

Ίδρυση Περιφερειακών Τμημάτων

1. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος τα Περιφερειακά Τμήματα (ΠΤ) ιδρύονται με απόφαση της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής. Μετά την ανάδειξη του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) η ίδρυση, κατάργηση και συγχώνευση των ΠΤ ενεργείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης (ΓΣ). Με την απόφαση ίδρυσης, κατάργησης και συγχώνευσης των ΠΤ, προσδιορίζεται η έδρα και η τοπική αρμοδιότητα εκάστου ΠΤ, με γνώμονα τον Νομό όπου ασκεί κάθε μέλος του ΣΚΛΕ το επάγγελμα.

2. Με την απόφαση ίδρυσης νέου ΠΤ ορίζεται η αντιστοιχη Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή (ΠΔΕ). Η ΠΔΕ είναι τριμελής, και υποχρεούται εντός τριών (3) μηνών από τον ορισμό της να εγγράψει στο μητρώο του οικείου ΠΤ τους κοινωνικούς λειτουργούς που υπάγονται στην τοπική του αρμοδιότητα. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επομένη της εκπνοής της τρίμηνης προθεσμίας για την εγγραφή των μελών, υποχρεούται να συγκαλέσει ΓΣ, για την εκλογή της αιρετής διοίκησης του Περιφερειακού Τμήματος. Η θητεία ειδικώς της πρώτης αιρετής διοίκησης νεοϊδρυθέντος ΠΤ, λήγει με την πάροδο της τριετούς θητείας του τρέχοντος ΔΣ.

3. Για τη λειτουργία τους τα ΠΤ επιχορηγούνται από το ΣΚΛΕ ετησίως. Για την καταβολή της ετήσιας επιχορήγησής τους ή τα ΠΤ αποστέλλουν στο ΣΚΛΕ κατά τους πρώτους δύο (2) μήνες κάθε έτος: α) προτεινόμενο Προϋπολογισμό και β) Ετήσιο Σχέδιο Δράσης. Το ύψος της επιχορήγησης καθορίζεται με απόφαση του ΔΣ.

4. Για τη αντιμετώπιση εκτάκτων γεγονότων, ή την υλοποίηση ειδικών δράσεων με απόφαση του ΔΣ είναι δυνατή και η έκτακτη επιχορήγησή τους.

Άρθρο 79

Μέλη

1. Τα μέλη του Συνδέσμου διακρίνονται σε τακτικά και επίτιμα, πάρεδρα και έκτακτα.

2. Τακτικά μέλη του ΣΚΛΕ είναι υποχρεωτικά όλοι οι κοινωνικοί λειτουργοί που είναι απόφοιτοι: α) Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας πανεπιστημιακής και τεχνολογικής

εκπαίδευσης της ημεδαπής ή του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου της Θράκης με κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας και β) Σχολών ή τμημάτων της αλλοδαπής, των οποίων τα διπλώματα έχουν αναγνωρισθεί ως ισότιμα με τα διπλώματα των ημεδαπών σχολών και τμημάτων.

3. Κοινωνικοί λειτουργοί που δικαιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ε.Ε. να ασκούν το επάγγελμα στην Ελλάδα, υποχρεούνται να γίνουν μέλη του ΣΚΛΕ με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις.

4. Επίτιμα μέλη του ΣΚΛΕ είναι πρόσωπα που έχουν συμβάλει στην προαγωγή και την ανάπτυξη του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού. Τα επίτιμα μέλη ορίζονται μετά από απόφαση του ΔΣ που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών.

5. Τα τακτικά μέλη, μετά την συνταξιοδότησή τους, μεταπίπτουν σε πάρεδρα μέλη χωρίς δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι και χωρίς υποχρέωση καταβολής εισφοράς. Τα πάρεδρα μέλη δύνανται να μετέχουν σε κάθε μορφής επιστημονικές, κοινωνικές και πάσης άλλης φύσεως δράσεις του Συνδέσμου.

6. Έκτακτα μέλη, χωρίς δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι και χωρίς υποχρέωση καταβολής εισφοράς, δύνανται να γίνονται οι σπουδαστές των αναγνωρισμένων σχολών Κοινωνικής Εργασίας, με το πέρας του δεύτερου έτους σπουδών τους. Τα έκτακτα μέλη δύνανται να παρευρίσκονται στις ΓΣ, και να μετέχουν σε επιστημονικές ή κοινωνικές δράσεις του Συνδέσμου.

7. Παύουν να είναι μέλη του ΣΚΛΕ όσοι τους ανακλήθηκε, ακυρώθηκε, καταργήθηκε η άδεια άσκησης επαγγέλματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 23/1992 (Α' 6), καθώς και όσοι τους επιβάλλεται η πειθαρχική ποινή της προσωρινής διαγραφής, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί αυτή, και της οριστικής διαγραφής.

Άρθρο 80 **Εγγραφή – Συνδρομή**

1. Κάθε κοινωνικός λειτουργός υποχρεούται να υποβάλλει αίτηση εγγραφής –δήλωση στον ΣΚΛΕ με τα εξής στοιχεία: ονοματεπώνυμο, αριθμό αστυνομικής ταυτότητας, όνομα πατέρα, όνομα μητέρας, ΑΦΜ, διεύθυνση κατοικίας και εργασίας, εργασιακή κατάσταση, φορέα απασχόλησης, στοιχεία απασχόλησης, στοιχεία εκπαίδευσης εγγραφής στο ΣΚΛΕ. Η αίτηση εγγραφής συνοδεύεται από δύο (2) φωτογραφίες του αιτούντος και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του τίτλου σπουδών του. Για την εγγραφή απαιτείται η εφάπαξ καταβολή ποσού είκοσι πέντε (25,00) ευρώ. Για κάθε εγγραφή τηρείται στο ΣΚΛΕ ατομικός ηλεκτρονικός φάκελος.

2. Κάθε κοινωνικός λειτουργός υποχρεούται, έως το τέλος Φεβρουαρίου κάθε χρόνου, να υποβάλει στο ΣΚΛΕ, δήλωση με τα εξής στοιχεία: όνομα, επώνυμο, όνομα πατέρα, όνομα μητέρας, τόπος γέννησης, ιθαγένεια, διεύθυνση κατοικίας και εργασίας. Μαζί με τη δήλωση υποχρεούται να υποβάλει αντίγραφο της Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού, και δήλωση πραγματικής άσκησης του επαγγέλματος. Το έντυπο της δήλωσης αναρτάται στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου. Το ΔΣ του Συνδέσμου μπορεί με απόφασή του να τροποποιήσει τη μορφή της δήλωσης. Η δήλωση κατα-

χωρείται στο ηλεκτρονικό μητρώο του ΣΚΛΕ και τον ατομικό φάκελο του κοινωνικού λειτουργού. Η ετήσια εισφορά κάθε κοινωνικού λειτουργού στον ΣΚΛΕ ορίζεται στα είκοσι πέντε (25) ευρώ, και καταβάλλεται στο ΔΣ του ΣΚΛΕ μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου εκάστου έτους. Τα επίτιμα μέλη δεν υποχρεούνται να καταβάλλουν τα ποσά της ετήσιας εισφοράς και της εγγραφής. Άνεργοι κοινωνικοί λειτουργοί, θεωρείται ότι είναι οικονομικά τακτοποιημένοι με την προσκόμιση Βεβαίωσης Ανεργίας του ΟΑΕΔ.

3. Τα ποσά της ετήσιας εισφοράς και της εγγραφής, μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση της ΓΣ του ΣΚΛΕ, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του. Εντός μηνός, από την εγγραφή μελών στα ΠΤ, τα Περιφερειακά Συμβούλια των ΠΤ, υποχρεούνται να αποστείλουν τις αιτήσεις εγγραφής, ετήσιες δηλώσεις και τα ποσά που έχουν καταβληθεί για την εγγραφή και την ετήσια εισφορά, με σκοπό την τήρηση Ενιαίου Μητρώου Κοινωνικών Λειτουργών. Σε κάθε κοινωνικό λειτουργό που υποβάλλει εμπρόθεσμα τη δήλωση και καταβάλλει την ετήσια συνδρομή, χορηγείται δελτίο ταυτότητας, που ισχύει μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του επόμενου έτους. Το δελτίο υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα του ΣΚΛΕ. Η υποβολή εκπρόθεσμα ή ανειλικρινούς δήλωσης αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

4. Κάθε κοινωνικός λειτουργός που απασχολείται ως ελεύθερος επαγγελματίας αναρτά στην είσοδο του καταστήματος βεβαίωση με την ένδειξη «Νόμιμος Χώρος Παροχής Κοινωνικής Εργασίας», που χορηγείται από το ΣΚΛΕ και αναφέρει τον αριθμό μητρώου του μέλους. Η βεβαίωση ισχύει μέχρι το τέλος του μηνός Φεβρουαρίου του επόμενου έτους, οπότε και ανανεώνεται με την καταβολή της ετήσιας εισφοράς.

Άρθρο 81 **Πόροι**

1. Πόροι του Συνδέσμου είναι:
  - α) Τα έσοδα από την εγγραφή νέων μελών.
  - β) Η ετήσια εισφορά των τακτικών μελών.
  - γ) Τα δικαιώματα από την έκδοση πιστοποιητικών και βεβαιώσεων.
  - δ) Τυχόν έκτακτες εισφορές των τακτικών μελών, μετά από απόφαση του ΔΣ, που λαμβάνεται με πλειοψηφία δύο τρίτων (2/3) των μελών του και επικυρώνεται από την Συνέλευση των Αντιπροσώπων.
  - ε) Επιχορηγήσεις, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
  - στ) Δωρεές ή κληροδοτήματα.
  - ζ) Έσοδα από την υλοποίηση προγραμμάτων, με εθνική ή κοινοτική χρηματοδότηση.
  - η) Έσοδα από την πραγματοποίηση εκδηλώσεων.
  - θ) Έσοδα από τις διαφημιστικές καταχωρήσεις στο περιοδικό, τα ενημερωτικά έντυπα και την ιστοσελίδα του Συνδέσμου.
  - ι) Κάθε ποσό που εισπράττεται από το Σύνδεσμο, για νόμιμη αιτία και προκειμένου να προαχθούν οι καταστατικοί σκοποί του.
2. Η οικονομική διαχείριση του Συνδέσμου διέπεται από τις διατάξεις του ν.δ. 496/1974 (Α' 204).

Άρθρο 82 **Όργανα Διοίκησης**

1. Ο ΣΚΛΕ διαρθρώνεται σε Κεντρική Διοίκηση και Περιφερειακά Τμήματα (ΠΤ).

2. Τα όργανα διοίκησης του ΣΚΛΕ είναι η Γενική Συνέλευση (ΓΣ) και το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ). Στο Σύνδεσμο λειτουργεί Πρωτοβάθμιο και Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή και Συνέλευση Προέδρων.

3. Όργανα διοίκησης κάθε ΠΤ είναι η Περιφερειακή Συνέλευση και το Περιφερειακό Συμβούλιο.

4. Η θητεία των μελών του ΔΣ, και των Περιφερειακών Συμβουλίων, είναι τριετής.

Άρθρο 83 **Γενική Συνέλευση**

1. Η ΓΣ αποτελείται από το σύνολο των οικονομικώς τακτοποιημένων μελών του ΣΚΛΕ.

2. Η ΓΣ είναι το ανώτατο όργανο και εξασφαλίζει τη συμμετοχή όλων των μελών στη λήψη αποφάσεων. Η ΓΣ αποφασίζει για κάθε θέμα που ανάγεται στους σκοπούς της, ιδίως, δε, ελέγχει τις πράξεις του ΔΣ, εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό του ΣΚΛΕ, εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του ΣΚΛΕ. Οι αποφάσεις της ΓΣ υπερισχύουν πάντοτε των αποφάσεων του ΔΣ, των Περιφερειακών Συμβουλίων και των Περιφερειακών Γενικών Συνελεύσεων.

3. Η ΓΣ βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τα μισά εκ των οικονομικώς τακτοποιημένων μελών της. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία, η συνεδρίαση αναβάλλεται για την ίδια ημέρα της επόμενης εβδομάδας, οπότε θεωρείται ότι υπάρχει απαρτία εάν παρίσταται το ήμισυ του οριζόμενου στο προηγούμενο εδάφιο αριθμού μελών.

4. Η ΓΣ συνέρχεται τακτικά μία (1) φορά κάθε έτος, εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους και εκτάκτως, εφόσον κρίνεται αυτό αναγκαίο από το ΔΣ ή εάν αυτό ζητείται από το ένα τρίτο (1/3) των μελών της, με έγγραφη αίτηση που υποβάλλεται στο ΔΣ και στην οποία αναγράφονται τα θέματα που πρέπει να συζητηθούν.

5. Τη σύγκληση της ΓΣ αποφασίζει το ΔΣ. Τα μέλη της ΓΣ προσκαλούνται από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα του ΣΚΛΕ, με ατομικές προσκλήσεις που αποστέλλονται ταχυδρομικώς ή ηλεκτρονικώς ή με τηλεομοιοτυπία ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, όπως ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΣΚΛΕ, το αργότερο τριάντα (30) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Στις προσκλήσεις ορίζεται ο τόπος, ο χρόνος και η ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Εκτός από τα θέματα που αναγράφονται στην πρόσκληση, μπορεί να συζητηθεί και άλλο θέμα, εφόσον προταθεί και γίνει δεκτό από την πλειοψηφία των παρόντων κατά τη συνεδρίαση μελών.

6. Οι αποφάσεις της ΓΣ λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας, δεν λαμβάνεται απόφαση.

7. Η ψηφοφορία για κάθε προσωπικό θέμα ή για την εκλογή προσώπου είναι μυστική.

8. Στην έναρξη κάθε συνεδρίασης η ΓΣ εκλέγει Πρόεδρο και δύο (2) Γραμματείς.

9. Στις συνεδριάσεις της ΓΣ τηρούνται Πρακτικά από του δύο Γραμματείς, τα οποία υπογράφονται και σφραγίζονται από τον Πρόεδρο της ΓΣ, καθώς και από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα του ΣΚΛΕ.

Άρθρο 84 **Ημερήσια Διάταξη Γενικής Συνέλευσης**

1. Η ημερήσια διάταξη της ΓΣ περιέχει υποχρεωτικά τα εξής θέματα: α) απολογισμό των πεπραγμένων του έτους, β) έγκριση προϋπολογισμού και απολογισμού ύστερα από ανακοίνωση της Έκθεσης της Εξελεγκτικής Επιτροπής, γ) προτάσεις για τον προϋπολογισμό και το πρόγραμμα δράσης. Στην ημερήσια διάταξη συμπεριλαμβάνεται και κάθε άλλο ζήτημα που ορίζεται από το ΔΣ στην πρόσκληση. Ειδικά στη ΓΣ του έτους των αρχαιρεσιών εκλέγεται η Εφορευτική Επιτροπή που θα τις διενεργήσει.

2. Το ΔΣ διατηρεί τη δυνατότητα να καλεί οποιοδήποτε πρόσωπο κρίνει αναγκαίο προκειμένου να εκφέρει γνώμη επί θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Άρθρο 85 **Διοικητικό Συμβούλιο ΣΚΛΕ**

1. Το ΔΣ του ΣΚΛΕ αποτελείται από δεκατρία (13) μέλη, που εκλέγονται από τα οικονομικά τακτοποιημένα μέλη με τριετή θητεία. Μέσα σε επτά (7) ημέρες από τη διεξαγωγή των εκλογών, ο πλειοψηφήςας σύμβουλος του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού και σε περίπτωση ισοψηφίας το αρχαιότερο μέλος βάσει του χρόνου εγγραφής στο Μητρώο του Περιφερειακού Τμήματος που ανήκει, καλεί τους συμβούλους που έχουν εκλεγεί προς εκλογή Πρόεδρου, Αντιπροέδρου Α' και Β', Γενικού Γραμματέα, Οργανωτικού Γραμματέα, Ταμία, Υπευθύνου Διαδικτύου και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων και Υπευθύνου Δημοσίων Σχέσεων. Η εκλογή γίνεται με μυστική ψηφοφορία και με απόλυτη πλειοψηφία των παριστάμενων μελών. Αν δεν επιτευχθεί απόλυτη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο (2) πρώτων και εκλέγεται αυτός που έλαβε τις περισσότερες ψήφους.

2. Το ΔΣ συγκαλείται από τον Πρόεδρο του και σε περίπτωση άρνησης ή αδυναμίας του Προέδρου από τον Αντιπρόεδρο Α' ή οποιοδήποτε άλλο μέλος. Ο Πρόεδρος υποχρεούται να συγκαλέσει το ΔΣ μέσα σε οκτώ (8) ημέρες, εφόσον αυτό ζητηθεί από έξι (6) τουλάχιστον μέλη.

3. Το ΔΣ συνεδριάζει τακτικώς τουλάχιστον δύο (2) φορές το μήνα και εκτάκτως όποτε κρίνεται αναγκαίο, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος.

4. Το ΔΣ βρίσκεται σε απαρτία εάν παρίστανται επτά (7) τουλάχιστον από τα μέλη του και λαμβάνει αποφάσεις με πλειοψηφία των παρόντων. Προκειμένου περί προσωπικών ζητημάτων οι αποφάσεις λαμβάνονται με μυστική ψηφοφορία. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται και σε περίπτωση δεύτερης ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Για τη συνεδρίαση του ΔΣ τηρούνται πρακτικά που υπογράφονται από όλους όσοι παρίστανται.

Άρθρο 86 **Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου**

1. Το ΔΣ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
  - α) Διοικεί τον ΣΚΛΕ, συγκαλεί τη ΓΣ και εκτελεί τις αποφάσεις της.
  - β) Αποφασίζει για κάθε θέμα που ανατίθεται σε αυτό από τη ΓΣ.
  - γ) Εποπτεύει και συντονίζει τις ενέργειες των ΠΤ.
  - δ) Καταρτίζει τον προϋπολογισμό και απολογισμό.
  - ε) Αποφασίζει για την ίδρυση, κατάργηση και συγχώνευση των ΠΤ.
  - στ) Διοργανώνει κάθε χρόνο συνέδρια.
  - ζ) Συστήνει επιτροπές με συγκεκριμένο έργο.
  - η) Εκδίδει περιοδικό, το οποίο αποστέλλεται έντυπα ή/και ηλεκτρονικά σε όλα τα μέλη του ΣΚΛΕ.
  - θ) Συνεργάζεται με φορείς στην Ελλάδα ή/και το εξωτερικό για θέματα που αφορούν τα μέλη του ΣΚΛΕ.
  - ι) Αποφασίζει για την προσχώρηση ή αποχώρηση του ΣΚΛΕ από άλλους συλλογικούς φορείς, όπως Συνδέσμοι, Ενώσεις, Οργανώσεις με συναφείς σκοπούς και δράσεις.
    - ια) Δύναται να συγκαλεί σε κοινή σύσκεψη τους Προέδρους των ΠΤ, οι οποίοι υποχρεούνται να παραστούν. Τα πορίσματα των συσκέψεων αυτών αξιολογούνται από το ΔΣ του ΣΚΛΕ.
    - ιβ) Δύναται να συστήνει επιτροπές εργασίας για την προώθηση των σκοπών του. Οι επιτροπές έχουν ως αντικείμενο την έρευνα και μελέτη των προβλημάτων της αρμοδιότητάς τους και συνεπικουρούν το έργο του ΔΣ με τη διατύπωση εισηγήσεων.
2. Μέλος του ΔΣ που απουσιάζει αδικαιολόγητα επί τήσσερις (4) συνεχείς τακτικές συνεδριάσεις εκπίπτει αυτοδίκαια από τη θέση του και αντικαθίσταται από τον πρώτο αναπληρωματικό. Μετά από τρεις (3) συνεχείς απουσίες ο Γενικός Γραμματέας του ΔΣ οφείλει να ειδοποιήσει εγγράφως το μέλος του ΔΣ που απουσίαζε για τις συνέπειες της τέταρτης συνεχόμενης απουσίας του.
3. Αν κενωθεί κάποια θέση στο ΔΣ καταλαμβάνεται από τον πρώτο επιλαχόντα του αντίστοιχου συνδυασμού και σε περίπτωση κένωσης θέσεως μεμονωμένου υποψηφίου, από άλλον μεμονωμένο υποψήφιο με τους περισσότερους σταυρούς, ελλείψει, δε, άλλου μεμονωμένου υποψηφίου από τον πρώτο επιλαχόντα του πλειοψηφίσαντος συνδυασμού. Σε περίπτωση κένωσης τριών (3) θέσεων του ΔΣ, συγκαλείται έκτακτη ΓΣ για την εκλογή των μελών που λείπουν και για τον υπολειπόμενο χρόνο θητείας του τρέχοντος ΔΣ.
5. Ο Πρόεδρος, οι Αντιπρόεδροι, ο Γενικός Γραμματέας, ο Οργανωτικός Γραμματέας, ο Ταμίας, ο Υπεύθυνος Διαδικτύου και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων και ο Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων του ΔΣ του ΣΚΛΕ, εφόσον είναι υπάλληλοι του δημόσιου τομέα δικαιούνται άδεια απουσίας από τον αρμόδιο Υπουργό, κατ' ανώτατο όριο δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες μηνιαίως, όσο διαρκεί η θητεία τους. Κατά το χρόνο αυτόν διατηρούν όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την υπαλληλική τους ιδιότητα. Τα άλλα μέλη του ΔΣ του ΣΚΛΕ δικαιούνται άδεια απουσίας εννέα (9) ημερών το μήνα.
6. Οι θέσεις στο ΔΣ είναι τιμητικές και άμισθες. Τα μέ-

λη του ΔΣ του ΣΚΛΕ, εφόσον διαμένουν εκτός Αττικής, δικαιούνται να αποζημιώνονται για τις δαπάνες μετακίνησης και διαμονής τους προκειμένου να παραστούν στις συνεδριάσεις του ΔΣ ή για να εκπροσωπήσουν τον ΣΚΛΕ σε πάσης φύσεως εκδηλώσεις, εφόσον έχουν ειδικώς εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από το ΔΣ. Το ύψος της αποζημίωσης καθορίζεται με απόφαση του ΔΣ και η καταβολή της γίνεται από αυτό. Τα μέλη του ΔΣ του ΣΚΛΕ, εφόσον είναι υπάλληλοι δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα, δεν μετατίθενται κατά τη διάρκεια της θητείας τους χωρίς τη συγκατάθεσή τους.

Άρθρο 87 **Αρμοδιότητες Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου**

1. Ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΣΚΛΕ εκπροσωπεί το φορέα ενώπιον κάθε διοικητικής και δικαστικής αρχής. Συγκαλεί και διευθύνει τις συνεδριάσεις του ΔΣ, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη μαζί με τον Γενικό Γραμματέα, υπογράφει μαζί με τον Γενικό Γραμματέα την αλληλογραφία, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο ή πιστοποιητικό. υπογράφει μαζί με τον Ταμία τα εντάλματα πληρωμών και κάθε έγγραφο που αφορά την κίνηση των κεφαλαίων του ΣΚΛΕ.
2. Ο Πρόεδρος, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο Α', τον οποίο αναπληρώνει σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας ο Αντιπρόεδρος Β'.
3. Ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΣΚΛΕ δεν μπορεί να είναι συγχρόνως και Πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου.
4. Εφόσον ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΣΚΛΕ είναι και Πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου, επιλέγει μέσα σε τρεις (3) ημέρες το αξίωμα το οποίο επιθυμεί να διατηρήσει. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, τεκμαίρεται ότι παραιτήθηκε από το αξίωμα του Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.

Άρθρο 88 **Αρμοδιότητες Αντιπροέδρου Α'**

Ο Αντιπρόεδρος Α' έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την αποτελεσματική λειτουργία των Επιτροπών Εργασίας, εισηγείται τη συγκρότησή τους και παρουσιάζει τα αποτελέσματα των εργασιών τους στο ΔΣ, έχει την ευθύνη για τη διασύνδεση του ΣΚΛΕ με άλλους φορείς, συλλόγους, οργανώσεις, καθώς και για τη συμμετοχή του ΣΚΛΕ σε Εθνικά Δίκτυα.

Άρθρο 89 **Αρμοδιότητες Αντιπροέδρου Β'**

Ο Αντιπρόεδρος Β' έχει την ευθύνη επικοινωνίας με άλλους διεθνείς οργανισμούς ή ομοειδή νομικά πρόσωπα άλλων χωρών και συμμετοχής σε ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα. Στα καθήκοντά του αυτά δύναται να συνεπικουρείται από Επιτροπή μελών. Επιπλέον, έχει την ευθύνη παρακολούθησης του οικονομικού αντικείμενου συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων στη υλοποίηση των οποίων συμμετέχει ο ΣΚΛΕ.

Άρθρο 90
Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα

1. Ο Γενικός Γραμματέας έχει την εποπτεία και την ευθύνη της ομαλής λειτουργίας των υπηρεσιών του ΣΚΛΕ. Τηρεί την αλληλογραφία, είναι υπεύθυνος για το αρχείο, το μητρώο και τη σφραγίδα του, συντάσσει σε συνεργασία με τον Πρόεδρο την ημερήσια διάταξη του ΔΣ και κάθε άλλο έγγραφο. Τηρεί τα πρακτικά του ΔΣ, τα οποία και συνυπογράφει με τον Πρόεδρο, καθώς και πρωτόκολλο εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων.

2. Ο Γενικός Γραμματέας, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνεται από τον Αναπληρωτή Γραμματέα.

Άρθρο 91
Αρμοδιότητες Ταμίας

1. Ο Ταμίας είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ΣΚΛΕ. Φροντίζει για την είσπραξη των ποσών εγγραφής και ετήσιας εισφοράς των μελών, καθώς και για κάθε τακτικό ή έκτακτο έσοδο του ΣΚΛΕ. Τηρεί βιβλίο εσόδων - εξόδων και ενημερώνει το ΔΣ για τα οικονομικά θέματα του ΣΚΛΕ. Ο Ταμίας καταρτίζει τον προϋπολογισμό και τον απολογισμό εσόδων και εξόδων κάθε ημερολογιακού έτους και τον υποβάλλει προς έγκριση στο ΔΣ και στη συνέχεια στη ΓΣ. Τηρεί βιβλίο όπου καταχωρούνται οι εκθέσεις της Εξελεγκτικής Επιτροπής.

2. Κάθε πληρωμή ενεργείται με ένταλμα που υπογράφεται από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και τον Ταμίας. Ο Ταμίας μπορεί να κρατά «εις χείρας» για τις επείγουσες δαπάνες του ΣΚΛΕ ποσό καθοριζόμενο κάθε φορά από το ΔΣ και υποχρεώνεται να καταθέτει κάθε επιπλέον ποσό σε τραπεζικό λογαριασμό που ορίζεται από το ΔΣ.

3. Κάθε είσπραξη για λογαριασμό του ΣΚΛΕ διενεργείται από τον Ταμίας ή εντεταλμένο υπάλληλο του ΣΚΛΕ.

4. Ο Ταμίας, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνεται από άλλο μέλος του ΔΣ που ορίζεται ως αναπληρωτής του από αυτό.

Άρθρο 92
Αρμοδιότητες Οργανωτικού Γραμματέα

Ο Οργανωτικός Γραμματέας έχει την ευθύνη επικοινωνίας του ΔΣ με τα Περιφερειακά Τμήματα του ΣΚΛΕ, διεκπεραιώνει την αλληλογραφία με αυτά και ενημερώνει τον Γενικό Γραμματέα για τα θέματα της αρμοδιότητάς του. Όταν απουσιάζει η κωλύεται αναπληρώνεται από άλλο μέλος του ΔΣ που ορίζεται από αυτό.

Άρθρο 93
Αρμοδιότητες Υπεύθυνου Διαδικτύου και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων

Ο Υπεύθυνος Διαδικτύου και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων έχει την ευθύνη για τη δημιουργία και συνεχή ανανέωση της ιστοσελίδας του Ν.Π.Δ.Δ., τη λειτουργία του ηλεκτρονικού περιοδικού και την παρουσία του ΣΚΛΕ στα μέσα ηλεκτρονικής δικτύωσης.

Άρθρο 94
Αρμοδιότητες Υπεύθυνου Δημοσίων Σχέσεων

Ο Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων έχει την ευθύνη για την οργάνωση εκδηλώσεων και ειδικών δράσεων του Ν.Π.Δ.Δ.. Σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας αναπληρώνεται από τον Οργανωτικό Γραμματέα.

Άρθρο 95
Αρμοδιότητες μελών ΔΣ

Τα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ του ΣΚΛΕ αναλαμβάνουν συγκεκριμένα καθήκοντα που τους ανατίθενται με απόφαση του ΔΣ και μπορούν να αποτελούν τους συνδέσμους του ΔΣ με τις επιτροπές που λειτουργούν στα πλαίσια του Ν.Π.Δ.Δ..

Άρθρο 96
Εξελεγκτική Επιτροπή

1. Στο ΔΣ του ΣΚΛΕ ασκείται έλεγχος νομιμότητας και οικονομικός έλεγχος από πενταμελή Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή, τα τακτικά μέλη της οποίας μαζί με δύο (2) αναπληρωματικά εκλέγονται ταυτόχρονα με την εκλογή του ΔΣ και με ισόχρονη τριετή θητεία.

2. Η Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή ενημερώνεται για την έκθεση πεπραγμένων που υποβάλλει στη ΓΣ ο Γραμματέας και ο Ταμίας. Στη συνέχεια συντάσσει τη δική της έκθεση σε ειδική συνεδρία και τη θέτει υπόψη της ΓΣ.

3. Η Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή συνέρχεται τακτικά μία (1) φορά το χρόνο και προ της τακτικής Γενικής Συνέλευσης και έκτακτα όποτε χρειαστεί. Οι αποφάσεις της λαμβάνονται κατά πλειοψηφία.

Άρθρο 97
Συνέλευση Προέδρων

1. Η Συνέλευση των Προέδρων αποτελείται από τα μέλη του ΔΣ και τους Προέδρους και ένα (1) μέλος των Περιφερειακών Συμβουλίων των ΠΤ. Το μέλος ορίζεται με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου.

2. Η Συνέλευση των Προέδρων συνεδριάζει στις αρχές Νοεμβρίου εκάστου έτους. Πρόεδρος της Συνέλευσης είναι ο Πρόεδρος του ΔΣ, που έχει την ευθύνη για τη σύγκλησή της.

3. Αρμοδιότητα της Συνέλευσης των Προέδρων είναι ο καθορισμός της γενικής πολιτικής του ΣΚΛΕ, η επίλυση προβλημάτων που ανακύπτουν από τη λειτουργία των ΠΤ και η παροχή οδηγιών και κατευθύνσεων για την αρμονική συνεργασία μεταξύ ΠΤ και ΔΣ.

4. Η Συνέλευση των Προέδρων βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τα μισά εκ των μελών της. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία, η συνεδρίαση αναβάλλεται για την ίδια ημέρα της επόμενης εβδομάδας, οπότε θεωρείται ότι υπάρχει απαρτία εάν παρίσταται το ήμισυ του οριζόμενου στο προηγούμενο εδάφιο αριθμού μελών.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης των Προέδρων λαμβάνονται κατά πλειοψηφία.

Άρθρο 98**Γενική Συνέλευση Περιφερειακού Τμήματος (ΠΤ)**

1. Η Γενική Συνέλευση των ΠΤ του ΣΚΛΕ αποτελείται από όλα τα μέλη του ΣΚΛΕ στη συγκεκριμένη Περιφέρεια, που είναι γραμμένα στα μητρώα του αντίστοιχου ΠΤ και έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

2. Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος για την εκλογή των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ είναι υποχρεωτική για όλα τα μέλη των ΠΤ.

3. Η Γενική Συνέλευση του ΠΤ έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) Εκλέγει τα μέλη του ΔΣ, της Κεντρικής Εξελεγκτικής Επιτροπής και των Πειθαρχικών Συμβουλίων.

β) Εκλέγει τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου και ελέγχει τις πράξεις τους.

γ) Αποφασίζει για κάθε ζήτημα που υποβάλλει σε αυτή το Περιφερειακό Συμβούλιο και ανάγεται στους σκοπούς του ΠΤ ή όταν το ζητά εγγράφως το ένα τρίτο των μελών.

4. Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται τακτικά μέσα σε ένα δίμηνο από τη λήξη του οικονομικού έτους και έκτακτα με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου ή ύστερα από έγγραφη αίτηση του ενός τρίτου (1/3) των μελών. Οι αιτούντες πρέπει να έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις και οφείλουν να παρίστανται κατά τη Γενική Συνέλευση. Τυχόν αδικαιολόγητη απουσία τους από αυτήν αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

5. Τα μέλη του ΠΤ καλούνται από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα με γενική πρόσκληση που αναγράφει κατά σειρά τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, τον τόπο και το χρόνο διεξαγωγής της Γενικής Συνέλευσης. Η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΣΚΛΕ και τοιχοκολλάται στα γραφεία του ΠΤ τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από την ημέρα συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης.

6. Τα μέλη που προσέρχονται στη Γενική Συνέλευση υπογράφουν σε ιδιαίτερο κατάλογο που τηρείται σε κάθε συνεδρίαση και χρησιμεύει για να βεβαιώνει την απαρτία ή σε ειδικό βιβλίο.

7. Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρευρίσκονται σε αυτή τουλάχιστον τα μισά από τα μέλη της. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία, η συνεδρίαση αναβάλλεται για την ίδια ημέρα της επόμενης εβδομάδας, οπότε θεωρείται ότι υπάρχει απαρτία εάν παρίσταται το ήμισυ του οριζόμενου στο προηγούμενο εδάφιο αριθμού μελών. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης, με εξαίρεση τις αρχαιρεσίες, λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων και ανακοινώνονται στο ΔΣ του ΣΚΛΕ.

Άρθρο 99**Περιφερειακό Συμβούλιο**

1. Το Περιφερειακό Συμβούλιο, ανάλογα με τον αριθμό των μελών του ΠΤ, αποτελείται:

α) Για ΠΤ που αριθμούν έως διακόσια (200) μέλη, από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα, τον Ταμία και δύο (2) μέλη (5μελές).

β) Για ΠΤ που αριθμούν πάνω από διακόσια ένα (201) μέλη, από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα, τον Αναπληρωτή Γραμματέα, τον Ταμία και δύο (2) μέλη (7μελές).

2. Μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την επικύρωση της εκλογής των μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου, ο πλειοψηφής υποψήφιος του πλειοψηφής συνδυασμού ή ο πλειοψηφής μεμονωμένος υποψήφιος και, σε περίπτωση ισοψηφίας, ο αρχαιότερος, βάσει του χρόνου εγγραφής στο Μητρώο του ΠΤ όπου ανήκει, καλεί τους συμβούλους που έχουν εκλεγεί προς εκλογή Πρόεδρου, Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα, Αναπληρωτή Γραμματέα και Ταμία. Αυτοί εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία και με απόλυτη πλειοψηφία των παριστάμενων μελών. Αν δεν επιτευχθεί απόλυτη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων και αρκεί σχετική πλειοψηφία για την εκλογή.

3. Το Περιφερειακό Συμβούλιο συγκαλείται από τον Πρόεδρό του. Ο Πρόεδρος υποχρεώνεται να συγκαλέσει το Περιφερειακό Συμβούλιο μέσα σε οκτώ (8) ημέρες, εφόσον αυτό ζητηθεί από δύο τρίτα (2/3) των μελών του.

4. Το Περιφερειακό Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα και εκτάκτως όποτε κρίνεται αναγκαίο.

5. Το Περιφερειακό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία εάν οι παρόντες είναι περισσότεροι από τους απόντες και λαμβάνει αποφάσεις με πλειοψηφία των παρόντων. Προκειμένου περί προσωπικών ζητημάτων ή περί άλλων σοβαρών θεμάτων, οι αποφάσεις λαμβάνονται με μυστική ψηφοφορία. Σε περίπτωση ισοψηφίας δεν λαμβάνεται απόφαση. Για τη συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου τηρούνται πρακτικά που υπογράφονται από όλους όσοι παρίστανται.

6. Το Περιφερειακό Συμβούλιο έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) Διοικεί το ΠΤ.

β) Εκτελεί τις αποφάσεις της ΓΣ του ΠΤ.

γ) Ενημερώνει για τις δραστηριότητες και τις αποφάσεις του το ΔΣ του ΣΚΛΕ.

δ) Καταρτίζει τον προϋπολογισμό - απολογισμό και το ετήσιο Σχέδιο Δράσης του ΠΤ, που υποβάλλονται προς έγκριση στο ΔΣ.

7. Οι αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου υποκείνται σε έλεγχο νομιμότητας από τη ΓΣ του ΠΤ και το ΔΣ του ΣΚΛΕ.

8. Μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου που αποουσιάζει αδικαιολόγητα επί τρεις (3) συνεχείς τακτικές συνεδριάσεις, εκπίπτει αυτοδίκαια από τη θέση του και αναπληρώνεται από το πρώτο στη σειρά αναπληρωματικό μέλος. Μετά από δύο (2) συνεχείς απουσίες ο Γενικός Γραμματέας του Περιφερειακού Συμβουλίου οφείλει να ειδοποιεί εγγράφως το μέλος που απουσίαζε για τις συνέπειες της τρίτης συνεχόμενης απουσίας του.

9. Οι Πρόεδροι και οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειακών Συμβουλίων του ΣΚΛΕ, εφόσον είναι υπάλληλοι του δημόσιου τομέα, λαμβάνουν άδεια απουσίας από την υπηρεσία τους εννέα (9) ημερών το μήνα για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θητεία τους. Κατά το χρόνο αυτόν διατηρούν όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την υπαλληλική τους ιδιότητα. Τα άλλα μέλη των Περιφερειακών Συμβουλίων του ΣΚΛΕ δικαιούνται άδεια απουσίας τεσσάρων (4) ημερών το μήνα.

10. Τα μέλη των Περιφερειακών Συμβουλίων του ΣΚΛΕ, εφόσον διαμένουν έξω από την έδρα του ΠΤ, δικαιούνται να αποζημιώνονται για τις δαπάνες μετακίνησης και διαμονής, προκειμένου να πάρουν μέρος στις συνεδριάσεις των Περιφερειακών Συμβουλίων. Το ύψος

της αποζημίωσης καθορίζεται από το ΔΣ του ΣΚΛΕ το οποίο είναι αρμόδιο και για την καταβολή της.

11. Τα μέλη των Περιφερειακών Συμβουλίων του ΣΚΛΕ, εφόσον είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα, δεν μετατίθενται κατά τη διάρκεια της θητείας τους, χωρίς τη συγκατάθεσή τους.

Άρθρο 100

Αρμοδιότητες Προέδρου Περιφερειακού Συμβουλίου

1. Ο Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου του ΣΚΛΕ εκπροσωπεί το ΠΤ ενώπιον κάθε διοικητικής ή δικαστικής αρχής. Συγκαλεί και διευθύνει τις συνεδριάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου και τη ΓΣ του ΠΤ, εισάγει στο ΔΣ την ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Περιφερειακού Συμβουλίου, υπογράφει μαζί με τον Γενικό Γραμματέα την αλληλογραφία, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο ή πιστοποιητικό, υπογράφει μαζί με τον Ταμία τα εντάλματα των πληρωμών και κάθε έγγραφο που αφορά την κίνηση των κεφαλαίων του ΠΤ του ΣΚΛΕ.

2. Σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας, ο Πρόεδρος αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο ή από άλλο μέλος του ΔΣ που ορίζεται με απόφασή του.

Άρθρο 101

Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα Περιφερειακού Συμβουλίου

1. Ο Γενικός Γραμματέας έχει την εποπτεία και την ευθύνη της ομαλής λειτουργίας των υπηρεσιών του ΠΤ του ΣΚΛΕ. Τηρεί την αλληλογραφία, είναι υπεύθυνος για το αρχείο, το μητρώο και τη σφραγίδα της, συντάσσει την ετήσια έκθεση πεπραγμένων των Περιφερειακών Συμβουλίων του ΣΚΛΕ, την οποία υποβάλλει στον Πρόεδρο μαζί με κάθε άλλο έγγραφο. Τηρεί τα πρακτικά των Περιφερειακών Συμβουλίων και των Γενικών Συνελεύσεων των ΠΤ, τα οποία συνοπογράφει με τους Προέδρους και το πρωτόκολλο εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων.

2. Σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας ο Γενικός Γραμματέας αναπληρώνεται από τον Αναπληρωτή Γραμματέα και ελλείπει τούτου από άλλο μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου που ορίζεται από αυτό.

Άρθρο 102

Αρμοδιότητες Ταμιά Περιφερειακού Συμβουλίου

1. Ο Ταμίας, μετά από απόφαση του ΔΣ, είναι υπεύθυνος για την εν γένει διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ΠΤ. Τηρεί βιβλίο εσόδων - εξόδων και ενημερώνει το Περιφερειακό Συμβούλιο για τα οικονομικά θέματα. Ο Ταμίας συντάσσει τον απολογισμό εσόδων και εξόδων κάθε ημερολογιακού έτους και τον υποβάλλει προς κατάρτιση στο Περιφερειακό Συμβούλιο και στη συνέχεια προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση του ΠΤ. Επίσης καταθέτει τον απολογισμό και προϋπολογισμό στο ΔΣ του ΣΚΛΕ. Τηρεί βιβλίο όπου καταχωρούνται οι εκθέσεις της Εξελεγκτικής Επιτροπής.

2. Κάθε πληρωμή γίνεται με ένταλμα που υπογράφεται από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και τον Ταμία. Ο Ταμίας μπορεί να κρατά «εις χείρας» για τις επείγουσες δαπάνες του ΠΤ του ΣΚΛΕ ποσό καθοριζόμενο κάθε φορά από το Περιφερειακό Συμβούλιο και υποχρεώνεται

να καταθέτει κάθε επιπλέον ποσό σε τραπεζικό λογαριασμό που ορίζεται από το Περιφερειακό Συμβούλιο.

3. Κάθε είσπραξη για λογαριασμό του ΠΤ του ΣΚΛΕ διενεργείται από τον Ταμία ή εντεταλμένο υπάλληλο του ΠΤ.

4. Όταν ο Ταμίας κωλύεται ή απουσιάζει αναπληρώνεται από άλλο μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου που ορίζεται από αυτό.

Άρθρο 103

Επιτροπές – Τομείς κατά ειδικότητα

Το ΔΣ του ΣΚΛΕ και τα Περιφερειακά Συμβούλια έχουν το δικαίωμα να καταρτίσουν επιτροπές αποτελούμενες από ένα (1) μέλος αυτών ως Πρόεδρο και δύο (2) ή περισσότερα μέλη. Οι επιτροπές αυτές καταρτίζονται για συγκεκριμένο έργο ή συγκεκριμένη περίοδο, προκειμένου να συμβάλουν στη μελέτη και επίλυση ειδικής φύσεως υφιστάμενων ή εκτάκτως εμφανιζόμενων στον ΣΚΛΕ θεμάτων, απαρτίζονται δε από μέλη που έχουν ειδικότητα που σχετίζεται προς τα υπό μελέτη θέματα. Το ΔΣ και τα Περιφερειακά Συμβούλια μπορεί να συνεδριάζουν από κοινού με την επιτροπή για την καλύτερη ενημέρωσή τους επί του υπό κρίση θέματος. Με τις αυτές διαδικασίες μπορούν να δημιουργούνται ομάδες εργασίας ή ερευνητικές ομάδες με συγκεκριμένο σκοπό, όπως η εκπόνηση μίας ερευνητικής μελέτης.

Άρθρο 104

Εκλογική διαδικασία

1. Τα μέλη του ΔΣ, της Κεντρικής Εξελεγκτικής Επιτροπής και των Πειθαρχικών Συμβουλίων εκλέγονται ανά τριετία από τη ΓΣ του ΣΚΛΕ με καθολική, μυστική ψηφοφορία.

Τα Περιφερειακά Συμβούλια εκλέγονται ανά τριετία από τη Γενική Συνέλευση εκάστου ΠΤ με καθολική, μυστική ψηφοφορία.

Ειδικά κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η θητεία των πρώτων αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του έτους κατά το οποίο συμπληρώνεται η τριετής θητεία τους.

2. Στη Γενική Τακτική Συνέλευση του τρίτου χρόνου θητείας του ΔΣ, μετά τη συζήτηση των θεμάτων της ημερησίας διάταξης, εκλέγεται η Κεντρική Εφορευτική Επιτροπή (ΚΕΕ) με την παρουσία αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής, με το εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής, με μυστικότητα, με τη μέριμνα της ψηφολεκτικής τριμελούς επιτροπής, η οποία εκλέγεται από τα μέλη της ΓΣ με «ανάταση της χειρός». Ταυτόχρονα ορίζεται η μέρα των αρχαιρεσιών. Σε πέντε (5) ημέρες από την εκλογή της, η Εφορευτική Επιτροπή συνέρχεται. Πρόεδρός της είναι ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής.

3. Η ΚΕΕ είναι το κεντρικό όργανο εποπτείας στη διενέργεια των αρχαιρεσιών για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ. Αποτελείται από πέντε (5) τακτικά μέλη, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) μαζί με τα αναπληρωματικά τους είναι τακτικά μέλη του ΣΚΛΕ, ενώ το πέμπτο και το αναπληρωματικό του μέλος είναι Πρωτοδικής των Πολιτικών Δικαστηρίων, ο οποίος ορίζεται Πρόεδρος, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης στο οικείο Πρωτοδικείο. Υποψήφιοι για την ΚΕΕ δύνανται να είναι όλα τα οικονομικώς τακτοποιημένα μέλη του ΣΚΛΕ. Τα

μέλη της ΚΕΕ δεν μπορεί να είναι και υποψήφιοι στην εκλογική διαδικασία που εποπτεύουν. Για τη διενέργεια των εκλογών στα ΠΤ εκλέγονται ανά ΠΤ Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές με την ίδια διαδικασία από τις οικείες Περιφερειακές Γενικές Συνελεύσεις. Οι Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές δύνανται να λειτουργούν ακόμη και μόνον με την παρουσία των Προέδρων τους.

4. Οι εκλογές για την ανάδειξη όλων των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ, κεντρικών και περιφερειακών, διεξάγονται την ίδια ημέρα.

5. Οι υποψηφιότητες για όλα τα αιρετά όργανα του ΣΚΛΕ υποβάλλονται το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από τις εκλογές, γραπτώς, στην ΚΕΕ. Οι υποψηφιότητες των συνδυασμών υποβάλλονται από ειδικώς εξουσιοδοτημένο προς τούτο εκπρόσωπο του συνδυασμού. Οι μεμονωμένοι υποψήφιοι υποβάλλουν υποψηφιότητα είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ειδικώς εξουσιοδοτημένου προς τούτο εκπροσώπου τους. Η ΚΕΕ μετά τον έλεγχο των νομίμων προϋποθέσεων και της ταμειακής τακτοποίησης των υποψηφίων, ανακηρύσσει τις υποψηφιότητες μέσα στο επόμενο πενήθημερο με σύνταξη σχετικού πρακτικού. Το πρακτικό αυτό αποστέλλεται σε όλα τα ΠΤ, αναρτάται επί πέντε (5) ημέρες στα γραφεία του ΣΚΛΕ και των ΠΤ και προσβάλλεται με ένσταση από κάθε οικονομικώς τακτοποιημένο μέλος. Μετά την πάροδο του πενήθημερου και εφόσον δεν υποβληθεί ένσταση, η ανακήρυξη των υποψηφίων καθίσταται οριστική. Επί των ενστάσεων αποφαίνεται αιτιολογημένα η ΚΕΕ εντός τριών (3) ημερών από την πάροδο της πενήμερης ανάρτησης, τροποποιώντας ενδεχομένως το πρακτικό ανακήρυξης και καθιστώντας αυτό οριστικό. Με την ίδια ακριβώς διαδικασία η ΚΕΕ συντάσσει εκλογικούς καταλόγους ανά ΠΤ, οι οποίοι αποστέλλονται έγκαιρα στις οικείες Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές.

Η ΚΕΕ έχει την ευθύνη εκτύπωσης των ψηφοδελτίων των συνδυασμών υποψηφίων και των μεμονωμένων υποψηφίων, ακολούθως προς το πρακτικό ανακήρυξης, σε χαρτί όμοιας διάστασης και χρώματος για όλους. Για κάθε συνδυασμό ή μεμονωμένο υποψήφιο εκτυπώνεται ένα ψηφοδέλτιο για το ΔΣ, την Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή και τα Πειθαρχικά Συμβούλια. Αντίστοιχα, σε κάθε ΠΤ για κάθε συνδυασμό ή μεμονωμένο υποψήφιο εκτυπώνεται ένα ψηφοδέλτιο για το Περιφερειακό Συμβούλιο. Ακολούθως, τα ψηφοδέλτια προωθούνται έγκαιρα στις Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές και πάντως τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από τις εκλογές. Οι φάκελοι που χρησιμοποιούνται σφραγίζονται και μονογράφονται από τον Πρόεδρο κάθε Περιφερειακής Εφορευτικής Επιτροπής.

6. Εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των μελών των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ είναι η απλή αναλογική. Οι υποψήφιοι κατεβαίνουν είτε σε συνδυασμούς είτε ως μεμονωμένοι σε χωριστά ψηφοδέλτια. Η εκλογή των οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ, γίνεται ως εξής:

α) Οι έδρες όλων των αιρετών οργάνων κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών και των μεμονωμένων υποψηφίων ανάλογα με την εκλογική τους δύναμη.

β) Το εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης είναι αναλογικό. Το εκλογικό μέτρο προκύπτει από την διαίρεση του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων με τον αριθμό των εδρών του ΔΣ ή της Κεντρικής Εξελεγκτικής Επιτροπής ή του Πειθαρχικού Συμ-

βουλίου ή του Περιφερειακού Συμβουλίου ή της Περιφερειακής Εξελεγκτικής Επιτροπής.

γ) Κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες στο αιρετό όργανο, όσες φορές χωρεί το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε.

δ) Μεμονωμένος υποψήφιος, που έλαβε τον ίδιο ή μεγαλύτερο αριθμό ψήφων από το εκλογικό μέτρο καταλαμβάνει μια (1) έδρα στο όργανο, για το οποίο έχει θέσει υποψηφιότητα.

ε) Συνδυασμός που περιλαμβάνει υποψήφιους λιγότερους από τις έδρες που του αναλογούν, καταλαμβάνει τόσες έδρες, όσοι είναι οι υποψήφιοί του.

στ) Οι έδρες των αιρετών οργάνων που παραμένουν αδιάθετες μετά την εφαρμογή της περίπτωσης γ' του παρόντος άρθρου, κατανέμονται σε δεύτερη κατανομή ανά μία (1) κατά τη σειρά μεγέθους των υπολοίπων, στους συνδυασμούς ή στους μεμονωμένους υποψηφίους.

ζ) Κάθε συνδυασμός υποψηφίων καταρτίζεται με έγγραφη δήλωση, υπογεγραμμένη κατά σειρά επωνύμου, από τους αποτελούντες το συνδυασμό υποψηφίους συμβούλους.

η) Η εκλογή των υποψηφίων γίνεται με βάση το σύνολο των σταυρών προτίμησης για τον καθένα τους. Ο εκλογέας δηλώνει την προτίμησή του, ανάμεσα στους υποψηφίους του συνδυασμού της επιλογής του, σημειώνοντας ένα σταυρό δίπλα στο ονοματεπώνυμό του.

θ) Η ψηφοφορία είναι μυστική και διεξάγεται σε κατάλληλα διαρρυθμισμένο χώρο από τις 8:00π.μ. έως τις 8:00μ.μ.. Η διάρκεια τη ψηφοφορίας μπορεί να παραταθεί με απόφαση της αρμόδιας Εφορευτικής Επιτροπής. Η ψηφοφορία στα ΠΤ εκτός Αττικής διεξάγεται στις έδρες των Τμημάτων και στα γραφεία τους ή σε τόπο που προτείνεται από την κάθε Περιφερειακή Εφορευτική Επιτροπή, με απόφαση της ΚΕΕ. Ειδικά η ψηφοφορία για το ΠΤ Αττικής διεξάγεται στα κεντρικά γραφεία του ΣΚΛΕ. ενώπιον της ΚΕΕ. Σε όλες τις Εφορευτικές Επιτροπές προεδρεύουν εκπρόσωποι της Δικαστικής Αρχής.

ι) Ειδικά οι ψηφοφόροι που διαμένουν σε νήσο ή πόλη όπου δεν λειτουργεί εκλογικό τμήμα έχουν δικαίωμα να ψηφίσουν με επιστολή, η οποία αποστέλλεται συστημένη στην ΚΕΕ επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα των εκλογών. Το απόρρητο της επιστολικής ψήφου διασφαλίζεται δια της τοποθέτησής σφραγισμένου του φακέλου με το ψηφοδέλτιο επιλογής του ψηφοφόρου εντός άλλου φακέλου, επί του οποίου αναγράφονται τα στοιχεία του ψηφοφόρου. Η επιστολική ψήφος διαβιβάζεται αμελλητί στην ΚΕΕ, η οποία την ημέρα των εκλογών, αφού καταγράψει στο βιβλίο ψηφισάντων τον ψηφοφόρο, ρίπτει τον φάκελο με το ψηφοδέλτιο της επιλογής του εντός της κάλπης. Όποιος επιθυμεί να ψηφίσει με επιστολική ψήφο οφείλει να ενημερώσει την ΚΕΕ είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τις εκλογές.

ια) Κάθε ψηφοφόρος ψηφίζει ένα (1) μόνο συνδυασμό ή μεμονωμένο υποψήφιο. Εφόσον ψηφίζει συνδυασμό, έχει δικαίωμα να βάλει μέχρι δεκατρείς (13) σταυρούς για το ΔΣ, μέχρι πέντε (5) στην εξελεγκτική επιτροπή και μέχρι τρεις (3) για το πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο.

ιβ) Ενστάσεις των υποψηφίων, των εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων τους ή των εκλογέων υποβάλλονται γραπτά στην οικεία Εφορευτική Επιτροπή καθ' όλη τη διάρκεια της ψηφοφορίας και της διαλογής. Κάθε Εφορευτι-

κή Επιτροπή αποφαινεται επί των ενστάσεων με απόφαση που λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων. Οι υποψήφιοι ή οι ειδικώς εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι τους έχουν δικαίωμα να παρευρίσκονται στην ψηφοφορία και τη διαλογή.

ιγ) Τα μέλη ψηφίζουν αυτοπρόσωπα στα εκλογικά κέντρα των ΠΤ όπου ανήκουν. Οι Εφορευτικές Επιτροπές κατά το χρόνο διεξαγωγής των αρχαιρεσιών τηρούν μητρώο ψηφισάντων, ελέγχοντας τα στοιχεία ταυτότητας και την ταμειακή ενημερότητα των εκλογέων.

ιδ) Μετά το πέρας της ψηφοφορίας ανοίγεται η κάλπη, καταμετρούνται οι φάκελοι και διαπιστώνεται αν ο αριθμός τους συμφωνεί με τον αριθμό της κατάστασης ψηφισάντων. Στη συνέχεια αποσφραγίζονται οι φάκελοι και τα ψηφοδέλτια υπογράφονται από τον Πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής, αφού αναγραφεί στο επάνω αριστερό σημείο τους ο αύξων αριθμός τους και στο επάνω δεξιά ολογράφως ο αριθμός των σταυρών προτίμησης που έχουν τεθεί δίπλα από τα ονόματα των υποψηφίων. Ακολουθεί η διαλογή των ψήφων και η σύνταξη-υπογραφή του πρακτικού εκλογής. Οι Εφορευτικές Επιτροπές των ΠΤ αμέσως μετά τη διαλογή και αφού έχουν συντάξει το πρακτικό εκλογής, οφείλουν, το συντομότερο δυνατό, εντός της ημέρας διεξαγωγής των εκλογών, να ανακοινώσουν με κάθε πρόσφορο τρόπο τα αποτελέσματα στην ΚΕΕ και σε καμία περίπτωση πριν την προκαθορισμένη για όλα τα ΠΤ ώρα λήξης της ψηφοφορίας.

ιε) Το υλικό της εκλογής (ψηφοδέλτια, καταστάσεις ψηφισάντων, ενδεχόμενες ενστάσεις με τις επ' αυτών αποφάσεις των εφορευτικών επιτροπών, επικυρωμένα πρακτικά της εκλογής) σφραγίζεται μέσα σε δέμα και αποστέλλεται στην έδρα του ΣΚΛΕ.

7. Στο αρχείο του Τμήματος τηρούνται αντίγραφα πρακτικών των αρχαιρεσιών και των καταστάσεων ψηφισάντων.

8. Η ΚΕΕ αμέσως προβαίνει στη κατάρτιση πίνακα συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων και στη σύνταξη πρακτικού με το οποίο ανακηρύσσει τα εκλεγμένα μέλη όλων των αιρετών οργάνων, με παράλληλη μνεία της σειράς των αναπληρωματικών μελών.

Άρθρο 105 **Πειθαρχικά Συμβούλια**

1. Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο: Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τα πειθαρχικά παραπτώματα των μελών του ΣΚΛΕ σε πρώτο βαθμό. Αποτελείται από τρία (3) μέλη και ισάριθμα αναπληρωματικά, που εκλέγονται με τριετή θητεία ταυτόχρονα με την εκλογή των λοιπών αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ.

2. Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο: Αποτελείται από πέντε (5) μέλη και ισάριθμα αναπληρωματικά, εκ των οποίων ένας Εφέτης Πολιτικών Δικαστηρίων με τον αναπληρωματικό του, ο οποίος και προεδρεύει. Τα μέλη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, πλην του Προέδρου, εκλέγονται μετά των αναπληρωματικών τους ταυτόχρονα με την εκλογή των λοιπών αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ. Χρέη Γραμματέα εκτελεί ο Γραμματέας του ΔΣ του ΣΚΛΕ, ο οποίος τηρεί τα πρακτικά της συνεδρίασης. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο εκδικάζει σε δεύτερο βαθμό τα πειθαρχικά παραπτώματα των μελών του ΣΚΛΕ, μετά από έφεση. Είναι αρμόδιο

για την εκδίκαση των πειθαρχικών παραπτωμάτων των μελών του ΔΣ του ΣΚΛΕ και των Περιφερειακών Συμβουλίων. Στην περίπτωση αυτή δικάζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

Άρθρο 106 **Πειθαρχικά παραπτώματα**

Πειθαρχικά παραπτώματα είναι ιδίως:

Α. Η παράβαση των καθηκόντων και υποχρεώσεων που προβλέπονται για τους κοινωνικούς λειτουργούς από τις διατάξεις του παρόντος, του Κώδικα Δεοντολογίας, του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του ΣΚΛΕ, των αποφάσεων του ΔΣ του ΣΚΛΕ και του Περιφερειακού Συμβουλίου του ΠΤ στο οποίο ανήκει ο κοινωνικός λειτουργός. Το παράπτωμα κρίνεται και τιμωρείται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο με πειθαρχική ποινή, ανεξάρτητα από ενδεχόμενη ποινική ευθύνη ή άλλη συνέπεια.

Β. Η αποδεδειγμένη αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του κοινωνικού λειτουργού, ακόμα και όταν δεν αποτελεί βαρύτερη ποινικά κολάσιμη πράξη.

Άρθρο 107 **Πειθαρχικές ποινές**

Οι ποινές που επιβάλλονται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο και το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο για τα πειθαρχικά παραπτώματα του άρθρου 30 είναι οι ακόλουθες:

Α) Επίπληξη.

Β) Πρόστιμο από εξήντα (60) ευρώ έως το ένα τρίτο (1/3) του βασικού μισθού ενός μήνα του κοινωνικού λειτουργού που τιμωρείται. Το πρόστιμο καταβάλλεται στο ΔΣ του ΣΚΛΕ και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ.

Γ) Προσωρινή διαγραφή από μέλος, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι (6) μήνες.

Δ) Οριστική διαγραφή, εφόσον το μέλος είναι υπότροπο.

Άρθρο 108 **Παραγραφή πειθαρχικών παραπτωμάτων**

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται μετά από τριετία από την τέλεσή τους. Η κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας, καθώς και η άσκηση της ποινικής δίωξης διακόπτει την παραγραφή. Σε κάθε περίπτωση ο χρόνος για την οριστική παραγραφή δεν μπορεί να υπερβεί τα πέντε (5) χρόνια από το χρόνο τέλεσης της πράξης. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο μπορεί με απόφαση του να διατάξει την αναστολή της πειθαρχικής δίωξης, εφόσον εκκρεμεί ποινική δίωξη και μέχρι το τέλος αυτής. Σε αυτήν την περίπτωση ο χρόνος παραγραφής του πειθαρχικού παραπτώματος δεν συμπληρώνεται πριν περάσει ένα (1) έτος από την τελεσιδικία της απόφασης του ποινικού δικαστηρίου.

2. Ο Γραμματέας της Εισαγγελίας Πρωτοδικών ή ο Γραμματέας αρμόδιου δικαστηρίου αποστέλλει στον ΣΚΛΕ αντίγραφα των υποβαλλόμενων κατά των Κοινωνικών Λειτουργών μηνύσεων και των εκδιδόμενων επί αυτών βουλευμάτων και αποφάσεων.

Άρθρο 109 **Πειθαρχική διαδικασία**

1. Η πειθαρχική δίωξη ασκείται από το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αυτεπάγγελα ή με έγγραφη ή προφορική αναφορά ή ανακοίνωση δημόσιας αρχής ή μετά από αίτηση – καταγγελία κάθε ενδιαφερομένου.

2. Σε διάστημα τριών (3) μηνών το αργότερο από την έναρξη της πειθαρχικής δίωξης, το Πειθαρχικό Συμβούλιο οφείλει να εκδώσει οριστική απόφαση.

3. Εάν για την ίδια πράξη έχει ασκηθεί ποινική δίωξη κατά του κοινωνικού λειτουργού, το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεν εμποδίζεται να εξετάσει την ίδια πράξη και δικαιούται να αναστείλει, κατά την κρίση του, την πειθαρχική δίωξη μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης από τα ποινικά δικαστήρια. Η αθωωτική ή καταδικαστική απόφαση του δικαστηρίου δεν αποτελεί δεδικασμένο για το Πειθαρχικό Συμβούλιο.

4. Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ύστερα από την υποβολή σε αυτό καταγγελίας κατά κοινωνικού λειτουργού ή με τη διαπίστωση οποιουδήποτε παραπτώματος, αποφαίνεται αιτιολογημένα μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες αν θα ασκηθεί πειθαρχική δίωξη ή όχι. Σε καταφατική περίπτωση το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ασκεί πρωτοβάθμια πειθαρχική δικαιοδοσία.

5. Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ενεργεί κάθε αναγκαία εξέταση με κάποιο από τα μέλη του, που ορίζεται ως εισηγητής. Ο εισηγητής έχει την εξουσία να καλεί και να εξετάζει μάρτυρες ενόρκως.

6. Πειθαρχική ποινή δεν επιβάλλεται πριν απολογηθεί ή κληθεί εμπρόθεσμα προς απολογία και δεν εμφανιστεί ο κοινωνικός λειτουργός που διώκεται πειθαρχικά. Στην κλήση σε απολογία, η οποία επιδίδεται με απόδειξη, περιγράφεται σαφώς το αποδιδόμενο παράπτωμα και τάσσεται προθεσμία πέντε (5) ημερών για την υποβολή απολογητικού υπομνήματος, η οποία μπορεί να παραταθεί άπαξ μέχρι και το διπλάσιο κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του διωκόμενου.

7. Μετά την υποβολή έγγραφου απολογητικού υπομνήματος ή την πάροδο της ταχθείσας προθεσμίας, εφόσον έχει ολοκληρωθεί η ανάκριση, ο εισηγητής ενημερώνει τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ο οποίος ορίζει την ημέρα και ώρα συνεδρίασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

8. Ο διωκόμενος καλείται τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν σε παράσταση ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Εάν το Συμβούλιο θεωρεί αναγκαία τη συμπλήρωση των στοιχείων του ανακριτικού υλικού, καλεί μέσα στην ίδια προθεσμία τον διωκόμενο σε συμπληρωματική απολογία.

9. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο, κατά την ημέρα που έχει προσδιορίσει, μπορεί να εξετάζει μάρτυρες κατά την κρίση του και, μετά την απολογία του διωκόμενου ή σε περίπτωση που αυτός δεν εμφανίζεται, αφού διαπιστωθεί ότι αυτός έχει νόμιμα κληθεί, εκδίδει απόφαση. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, μπορεί να διατάξει τη συμπλήρωση του κατηγορητηρίου και της ανάκρισης. Σε κάθε περίπτωση ο διωκόμενος δικαιούται να παρίσταται με πληρεξούσιο δικηγόρο.

10. Μετά την απολογία ή την ερημοδικία του διωκόμενου, το Πειθαρχικό Συμβούλιο εκδίδει οριστική απόφαση το αργότερο μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την ημέρα συνεδρίασης.

11. Η απόφαση πρέπει να είναι αιτιολογημένη, συντάσσεται από τον εισηγητή, υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα και κοινοποιείται μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την έκδοση στον κοινωνικό λειτουργό. Ομοίως, κοινοποιείται στο ΔΣ και στο ΠΤ όπου ανήκει ο πειθαρχικώς διωκόμενος κοινωνικός λειτουργός.

12. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου ακολουθείται και ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, οσάκις αυτό εκδικάζει πειθαρχική υπόθεση σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

Άρθρο 110 **Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο**

1. Ο κοινωνικός λειτουργός που καταδικάστηκε και το ΔΣ ή το ΠΤ όπου ανήκει έχουν δικαίωμα μέσα σε τρεις (3) μήνες από την επίδοση της απόφασης να την εκκαλέσουν ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

2. Η έφεση κατατίθεται στον Γραμματέα του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου και συντάσσεται πράξη κατάθεσης, η οποία υπογράφεται από τον εκκαλούντα και τον Γραμματέα. Ο Γραμματέας υποχρεούται μέσα σε δέκα (10) ημέρες να τη μεταβιβάσει μαζί με όλα τα σχετικά έγγραφα στη Γραμματεία του ΔΣ. Η προθεσμία και η άσκηση της έφεσης έχουν ανασταλτική ισχύ.

3. Για το παραδεκτό της έφεσης απαιτείται η καταβολή του ποσού των δέκα (10) ευρώ ως έξοδα έφεσης, εκτός εάν εκκαλών είναι το ΔΣ ή το Περιφερειακό Συμβούλιο. Η απόδειξη καταβολής εκδίδεται από το ΔΣ, ενώ το ποσό των δέκα (10) ευρώ αποδίδεται στον εκκαλούντα σε περίπτωση αποδοχής της έφεσης.

4. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο με αιτιολογημένη απόφασή του μπορεί να διατάξει νέα ανάκριση που διενεργείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 33, να καλεί τον τιμωρηθέντα κοινωνικό λειτουργό και να μεταρρυθμίσει ή να εξαφανίσει την εκκαλούμενη απόφαση.

5. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει αμετάκλητα και εκδίδει την απόφασή του εντός τριμήνου από τη διαβίβαση σε αυτό της υπόθεσης. Η απόφαση του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου διαβιβάζεται στον Πρόεδρο του οικείου ΠΤ, ο οποίος οφείλει χωρίς καθυστέρηση να την κοινοποιήσει προς τον τιμωρηθέντα κοινωνικό λειτουργό.

6. Οι τελεσίδικες αποφάσεις εκτελούνται από τον Πρόεδρο του Περιφερειακού Συμβουλίου.

Άρθρο 111 **Αίτηση εξαιρέσεως μελών Πειθαρχικού Συμβουλίου**

1. Οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για την εξαιρέση δικαστών ισχύουν αναλογικά και για τα μέλη των Πειθαρχικών Συμβουλίων.

2. Η αίτηση εξαιρέσεως επιδίδεται στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

3. Όταν ζητείται η εξαιρέση ολόκληρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή τώσων μελών του, ώστε να μην καθίσταται εφικτή η νόμιμη συγκρότησή του, η αίτηση διαβιβάζεται από τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου στο ΔΣ του ΣΚΛΕ και η διαδικασία αναστέλλεται μέχρι την έκδοση της απόφασης του ΔΣ επί της αιτήσεως.

4. Σε περίπτωση αποδοχής της αιτήσεως, αν δεν επαρκεί ο αριθμός των μελών για την ανασυγκρότηση του

Πειθαρχικού Συμβουλίου, η υπόθεση παραπέμπεται από το ΔΣ του ΣΚΛΕ στο Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

5. Κοινωνικός λειτουργός που διώκεται πειθαρχικά μπορεί να ζητήσει την εξαίρεση των μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου μία (1) φορά μόνο κατά βαθμό δικαιοδοσίας.

Άρθρο 112

Άσκηση του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού

1. Για την έκδοση από τις αρμόδιες υπηρεσίες της βεβαίωσης νομίμου άσκησης του επαγγέλματος, οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να συμπεριλάβουν, μεταξύ των δικαιολογητικών, και βεβαίωση εγγραφής στο οικείο ΠΤ του ΣΚΛΕ. Με την παραλαβή της βεβαίωσης νομίμου άσκησης επαγγέλματος υποχρεούνται να την καταθέσουν άμεσα στο Περιφερειακό Τμήμα όπου ανήκουν.

2. Όποιος ασκεί το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού, χωρίς να έχει βεβαίωση νομίμου άσκησης επαγγέλματος, διώκεται ποινικά σύμφωνα με το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα. Καταγγελία για παράνομη άσκηση του επαγγέλματος μπορεί να κάνει οποιοσδήποτε ιδιώτης στα Περιφερειακά Συμβούλια ή στο ΔΣ του ΣΚΛΕ, το οποίο στη συνέχεια υποχρεούται να γνωστοποιήσει το γεγονός στις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

3. Εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος υποχρεούνται όλοι οι κοινωνικοί λειτουργοί να εγγραφούν στα μητρώα του ΣΚΛΕ. Μετά την πάροδο αυτού του χρονικού διαστήματος η άσκηση του επαγγέλματος χωρίς εγγραφή στον ΣΚΛΕ συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα.

4. Στις περιπτώσεις που επιβάλλεται πειθαρχική ποινή προσωρινής ή οριστικής διαγραφής από τον ΣΚΛΕ αναστέλλεται αυτοδικαίω η άδεια άσκησης επαγγέλματος.

Άρθρο 113

Σφραγίδα ΣΚΛΕ

Η σφραγίδα του ΣΚΛΕ αποτελείται από δύο επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους, ο εξωτερικός των οποίων έχει διάμετρο 0,04 εκατοστά. Στο εσωτερικό τους υπάρχει το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, ενώ γύρω από αυτό αναγράφονται κυκλικά στο επάνω μέρος οι λέξεις «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ», οι οποίες προκειμένου για ΠΤ συμπληρώνονται με τις λέξεις «ΠΕΡ. ΤΜΗΜΑ.....». Στον εξωτερικό κύκλο αναγράφονται οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

Άρθρο 114

Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή

1. Μέχρι την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, μετά από πρόταση του σωματείου «Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος», ορίζεται, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή του ΣΚΛΕ, αποτελούμενη από δεκατρία (13) μέλη.

2. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή έχει τις εξής αρμοδιότητες έως ότου αναδειχθεί το πρώτο ΔΣ του ΣΚΛΕ:

α) Ενημερώνει τους κοινωνικούς λειτουργούς σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας.

β) Καταγράφει και εγγράφει όλους τους κοινωνικούς λειτουργούς στον ΣΚΛΕ.

γ) Συγκαλεί Γενική Συνέλευση σε όλες τις Περιφέρειες με σκοπό τη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου, Περιφερειακών Συμβουλίων, Εξελεγκτικών Επιτροπών, Αντιπροσώπων των Περιφερειών και μελών του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

3. Τα μέλη της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής, εφόσον απασχολούνται στο δημόσιο τομέα, δικαιούνται άδεια απουσίας από την υπηρεσία τους. Κατά το χρόνο αυτόν διατηρούν όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την υπαλληλική τους ιδιότητα.

4. Τα έξοδα μετακίνησης του προσωπικού του ΣΚΛΕ και των μελών της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής καταβάλλονται από τον ΣΚΛΕ.

5. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή, μετά την ανάδειξη των μελών κάθε Περιφερειακού Συμβουλίου, παραδίδει σε αυτό το μητρώο του Περιφερειακού Τμήματος

6. Έδρα της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής ορίζεται η Αθήνα. Η θητεία της ορίζεται διετής και αρχίζει από την ημερομηνία διορισμού των μελών της. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή υποχρεούται να κινήσει αμέσως τις διαδικασίες ανάδειξης των οργάνων διοίκησης. Παράταση της χρονικής διάρκειας της θητείας της είναι εφικτή μόνο με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και μόνο για το διάστημα που απαιτείται για την ολοκλήρωση των διαδικασιών ανάδειξης των οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ.

7. Ειδικά για την εκλογή των πρώτων οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ λειτουργεί τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής για την έγκυρη διενέργεια όλων των προπαρασκευαστικών πράξεων και την έκδοση των απαιτούμενων αποφάσεων.

Άρθρο 115

Κώδικας δεοντολογίας των Κοινωνικών Λειτουργών

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από πρόταση του Ν.Π.Δ.Δ. ΣΚΛΕ, θεσπίζεται κώδικας δεοντολογίας των κοινωνικών λειτουργών. Ο κώδικας δεοντολογίας δεσμεύει, ως προς την εφαρμογή των αρχών του, όλους τους κοινωνικούς λειτουργούς που ασκούν το επάγγελμα σε οποιοδήποτε πλαίσιο.

Άρθρο 116

Θέσεις προσωπικού

1. Κεντρική Διοίκηση

Στην Κεντρική Διοίκηση συνιστώνται οργανικές θέσεις ως εξής:

α) Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών: Μία (1) θέση.

β) Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Διοικητικός – Λογιστικός: Μία (1) θέση.

γ) Κλάδος ΔΕ Διοικητικός: Δύο (2) θέσεις.

δ) Κλάδος ΥΕ Γενικών Καθηκόντων: Μία (1) θέση.

ε) Νομικός Σύμβουλος: Μία (1) θέση.

Οι αποδοχές, αποζημιώσεις και λοιπά έξοδα των υπαλλήλων του ΣΚΛΕ καλύπτονται από ίδιους πόρους του ΣΚΛΕ και σε καμία περίπτωση δεν βαρύνεται ο Κρατικός Προϋπολογισμός.

2. Προσόντα θέσεων κατά κλάδο

Τα προσόντα που απαιτούνται για τη θέση του κάθε κλάδου είναι τα εξής:

Α. Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών:

α) Πτυχίο Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας εσωτερικού ή ισότιμου εξωτερικού ή του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του ΔΠΘ.

β) Αναγνωρισμένος τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών σε θέματα σχετικά με το αντικείμενο της θέσης, της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

γ) Πολύ καλή γνώση τουλάχιστον της αγγλικής γλώσσας, που θα πιστοποιείται με πτυχίο Advanced ή Proficiency.

δ) Άριστη γνώση χειρισμού Η/Υ.

ε) Τριετής προϋπηρεσία σε θέση κοινωνικού λειτουργού.

Β. Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Διοικητικός – Λογιστικός:

α) Πτυχίο Α.Ε.Ι. Τμήματος Νομικής ή Οικονομικών και Νομικών Επιστημών ή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών ή πτυχίο Α.Σ.Ο.Ε.Ε. ή Π.Α.Σ.Π.Ε. ή ισότιμου της αλλοδαπής.

β) Πολύ καλή γνώση τουλάχιστον της αγγλικής γλώσσας, που θα πιστοποιείται με πτυχίο Advanced ή Proficiency.

γ) Άριστη γνώση χειρισμού Η/Υ.

δ) Τριετής προϋπηρεσία σε αντικείμενο οικονομικό - λογιστικό.

Γ. Κλάδος ΔΕ Διοικητικός:

α) Απολυτήριο Λυκείου.

β) Πολύ καλή γνώση τουλάχιστον της αγγλικής, που θα πιστοποιείται με πτυχίο Advanced ή Proficiency ή σπουδές στο εξωτερικό.

γ) Άριστη γνώση χειρισμού και εφαρμογής προγραμμάτων Η/Υ.

Δ. Κλάδος ΥΕ Γενικών Καθηκόντων:

α) Απολυτήριο Γυμνασίου.

β) Πολύ καλή γνώση της αγγλικής, που θα πιστοποιείται με πτυχίο Lower.

Ε. Νομικός Σύμβουλος:

α) Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω.

β) Αναγνωρισμένο τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών νομικής.

3. Αρμοδιότητες προσωπικού

Οι αρμοδιότητες των υπαλλήλων των πιο κάτω κλάδων ορίζονται ως εξής:

Α. Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργιών:

α) Ευθύνεται για την εκτέλεση των αποφάσεων του ΔΣ.

β) Συντονίζει τις δραστηριότητες μεταξύ ΔΣ και Περιφερειακών Συμβουλίων.

γ) Συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου στις συνεδριάσεις του ΔΣ.

δ) Έχει την ευθύνη των διεθνών σχέσεων.

Ο υπάλληλος του κλάδου αυτού, όταν απουσιάζει, αναπληρώνεται από μέλος του Δ.Σ. με απόφασή του.

Β. Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Διοικητικός – Λογιστικός:

α) Μελετά τις οικονομικές ανάγκες της Κεντρικής και Περιφερειακής Διοίκησης του ΣΚΛΕ και τις εισηγείται στα Περιφερειακά Συμβούλια και ΔΣ του ΣΚΛΕ.

β) Καταρτίζει τον οικονομικό προϋπολογισμό της Κεντρικής Διοίκησης του ΣΚΛΕ και των ΠΤ.

γ) Πραγματοποιεί πάσης φύσεως δαπάνες, τις αποδοχές του προσωπικού και λοιπές αποζημιώσεις της Κεντρικής Διοίκησης.

δ) Προβαίνει στις απαιτούμενες διατυπώσεις της προμήθειας πάσης φύσεως υλικού της Κεντρικής Διοίκησης του ΣΚΛΕ, της διαχείρισης και της φύλαξης του υλικού που χρειάζεται για τη λειτουργία της.

ε) Καταρτίζει τον οικονομικό ισολογισμό και απολογισμό του έτους, τηρεί τα λογιστικά βιβλία της Κεντρικής Διοίκησης, τα αποδεικτικά εισαγωγής υλικού και τα λοιπά απαραίτητα δικαιολογητικά.

στ) Παρέχει συμβουλές για πάσης φύσεως οικονομικά θέματα που προκύπτουν στην Περιφερειακή Διοίκηση.

ζ) Εισπράττει τα έσοδα της Κεντρικής Διοίκησης του ΣΚΛΕ και έχει την ευθύνη της διαφύλαξης της περιουσίας της.

η) Τηρεί οικονομικά στατιστικά στοιχεία.

Τον υπάλληλο του κλάδου αυτού, όταν απουσιάζει, αναπληρώνει, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ένας από τους υπαλλήλους του κλάδου ΔΕ Διοικητικού.

Γ. Κλάδος ΔΕ Διοικητικός:

α) Επικουρεί τον Οικονομικό Διευθυντή στην εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του, εφόσον παρίσταται ανάγκη.

β) Εκτελεί όλη τη γραφική εργασία.

γ) Τηρεί το αρχείο, μητρώο και πρωτόκολλο.

δ) Φροντίζει για κάθε θέμα που έχει σχέση με την οργάνωση της γραμματειακής στήριξης, σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΔΣ.

ε) Συντάσσει κάθε εν γένει έγγραφο, τηρεί τα πρακτικά των συνεδριάσεων του ΔΣ και του Συνεδρίου του ΣΚΛΕ, διακινεί και επιδίδει υπηρεσιακά έγγραφα, αλληλογραφία και άλλα αρμοδίως.

στ) Τηρεί βιβλία στατιστικής.

ζ) Συνεπικουρεί στην οργάνωση του Συνεδρίου των Αντιπροσώπων του ΣΚΛΕ.

η) Μεταφράζει κείμενα από την ελληνική σε αγγλική γλώσσα και αντίστροφα.

Δ. Κλάδος ΥΕ Γενικών Καθηκόντων:

Πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες εργασίες για την λειτουργία του ΔΣ καθ' υπόδειξη και σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΔΣ.

Ε. Νομικός Σύμβουλος:

α) Παρέχει νομική κάλυψη και υποστήριξη στο ΣΚΛΕ.

β) Συντάσσει γνωμοδοτήσεις επί θεμάτων νομικής φύσεως για κάθε ζήτημα οργάνωσης και λειτουργίας του ΣΚΛΕ και προώθησης των καταστατικών σκοπών του.

γ) Εκπροσωπεί τον ΣΚΛΕ ενώπιον διοικητικών και δικαστικών αρχών.

4. Περιφερειακά Τμήματα:

Σε κάθε Περιφερειακό Τμήμα συνιστάται μία (1) οργανική θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικού με ανάλογα προσόντα και αρμοδιότητες.

Άρθρο 117

Καταργούμενες διατάξεις

Με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργείται το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 και η παρ. 5 του άρθρου 111 του ν. 4387/2016 (Α' 85).

Άρθρο 118

Ανάθεση διαχείρισης στον ΟΓΑ

1. Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δύναται να αναθέτει την υλοποίηση, την εκτέλεση και τη διαχείριση προγραμμάτων, δράσεων και ενεργειών που αφορούν προνοιακές πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Πρόνοιας στις αρμόδιες υπηρεσίες του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ), ο οποίος θα ενεργεί ως εντολοδόχος του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλ-

ληλεγγύης με μεταβίβαση των αναγκαίων πιστώσεων στον προϋπολογισμό του ΟΓΑ.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ανατίθενται στον ΟΓΑ τα προγράμματα, δράσεις και ενέργειες της παρ. 1 και καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις υλοποίησης και διαχείρισής τους, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 119
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Π. Σκουρλέτης	Δ. Παπαδημητρίου
ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
Ν. Παππάς	Ευτ. Αχτσιόγλου
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Στ. Κοντολής	Ευκλ. Τσακαλώτος
ΥΓΕΙΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
Α. Ξανθός	Όλ. Γεροβασίλη

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Χρ. Βερναρδάκης

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ουρ. Αντωνοπούλου

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΓΕΙΑΣ

Π. Πολάκης

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Θ. Φωτίου

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. Χουλιάρκης

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Α. Πετρόπουλος

Αθήνα, 4 Σεπτεμβρίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΣ ΜΑΝΙΟΣ

ΜΕΡΟΠΗ ΤΖΟΥΦΗ